

NARODNI LIST

Ishaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena peti vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Spodnještajerski Slovenci!

„Narodna stranka“ sklicuje prihodnjo nedeljo dne 13. februarja več shodov, na katerih bomo javno odločno protestirali proti nasilstvu in krivičnosti nemškonacionalne večine v štajerskem deželnem zboru. — Povedali bomo Nemcem, da so oni zakrivali sedanje slabo gospodarsko stanje dežele, in da je njihova trmoglavost in prevzetnost, ki noče nam Slovincem dovoliti najmanjših narodnih pravic, kriva, da ne more deželni zbor redno delovati. — Slovenci, povejte javno na shodih, da se strinjate s svojim političnim vodstvom glede vstrajnega in odločnega odpora proti nemškonacionalni večini v deželnem zboru! Dosedaj so določeni sledeči shodi:

1. V Celju ob pol 11. uri dop. v mali dvorani Narodnega doma. Govori dež. poslanec dr. Kukovec.
2. V Trbovljah ob 3. uri pop. pri Kukenbergu (poleg cerkve). Govori dež. posl. dr. Kukovec.
3. V Kaplji pri Vranskem ob 3. uri pop. pri „Pihelbirtu“. Govori dr. posl. Fr. Roblek.
4. V Grobelnem pri Vugi ob 3. uri pop.
5. Pri Sv. Barbari v Halozah ob pol 9. uri zj. pri Korenjaku.
6. V Vuzenici ob pol 9. uri dop. v Mravljakovih gostilni.
7. V Trnovljah pri Celju ob 3. uri pop. v gostilni pri Ložnarju (gospa Pilihi).
8. V Šmartnem pri Slovenjgradcu ob 4. uri pop. v Kacovi restavraciji.
9. V Župelevcih ob 3. uri pop. pri Mišku Janežiču.

10. V Žetalah ob pol 9. uri zjutraj pri M. Berlisgu.

11. V Rogatcu ob 3. uri pop. pri M. Butolenu.

12. V Središču. (Glej „ptujski okraj!“)

Somišljeniki, skrbite za to, da bodo shodi veličastne manifestacije proti nemškim krivicam nad slovenskim narodom!

Izvrševalni odbor Narodne stranke v Celju.

Štajerski deželni proračun in Slovenci.

Govor posl. dr. V. Kukovca v seji dne 30. jan. 1910.

Ni na mestu, če se vam zdi udeležba opozicijskih poslancev v proračunski razpravi nekako neprijetno breme in menim, da imamo pravico tu obširnejše govoriti, ne da bi vi imeli pravico zaradi naših izvajanj kazati slabo voljo. Najodličnejša pravica vsake opozicije je, da baš v zaupnem predmetu odobritve proračuna zastopa svoja načela in svoje zahteve in jaz se držim starega splošnega parlamentarnega običaja, če danes razpravljam v splošni razpravi nekatera vprašanja, ki se mi zdijo važna.

Da zastopam pred vsem v nekem oziru osebno mene se zadevajoče stališče, je le navidezno osebno; v resnici zastopam politično smer; akoravno sem tu v zbornici osamljen in nimam kluba za seboj, ne zastopam svoje samovolje, ampak delujem v soglasju tisočev in desetisočev politično mislečih ljudi svoje ožje domovine. Po naročilu in po volji narodne stranke vam tu pogostoma vmes govorim in se oglašam. Če bi imeli način volitve po razmerju glasov, proporcionalni sistem, bi bil obraz zastopstva Spodnje Štajerske v ti zbornici drugačen in bi ne zastopal narodne stranke jaz sam. Če pa jaz sam to politično smer zastopam, s tem ni izkazano, da smer ne obstoji in ne predstavlja znatne moči v deželi. Ne odgovarja stvarnim razmeram, da moja stranka ne pride v važnih odsekih zbornice v podrobnostih sploh do besede in tega nisem jaz kriv, ampak vsi vi, ki ste to zakrivali. Ne preostaja mi drugega, nego v obliki predlogov in interpelacij spraviti pereča vprašanja tu javno na razgovor.

Sodite to kakorkoli, v danih razmerah bom moral tudi v prihodnje tako postopati. To v pojasnilo mojega stališča nasproti ti zbornici v obče.

Druga zadeva, katero tu izrecno povdarjam, je ta, da zastopam stališče, da vsaka zakonodajna oz. upravna korporacija mora po mojem mnenju resne predloge resno obravnavati in tudi štajerski dež. zbor. Ni res, da je parlamentarna večina vzela povsod vso politično modrost v zakup, ni res, da se z dostojanstvom večine ne ujema stvarne predloge manjšine vzeti v razpravo. Seveda, opozicija ne more zahtevati, da njene predloge sprejmete, kar pa sme in mora zahtevati, je vsaj formalnost, da razprave o naših resno mišljenih predlogih kratkoma ne odklonite. Kaj naj svet sodi o tem, da se je tu sklenilo predmete, o katerih je večina razpravo predlagala, obravnavati, dočim se od opozicije stavljeni predlogi o istem predmetu sploh niti v odseke ne odkažejo. In kaj šele naj rečem jaz k temu, da ste nedavno moj predlog o šolski nadzorovalni oblasti tu kratkoma odklonili, popolnoma jednak predlog pa, ki ga je stavil tovariš dr. Verstovšek, nekaj dni pozneje sklenili odkazati odseku? Ali se vam zdi za sprejetje predloga oseba predlagatelja ali stvar sama merodajna ali vaše trenutno razpoloženje? Zahtevati pač smem, da razprave o resnih predmetih v prihodnje ne odklanjate brez stvarnih razlogov.

Če presojam predloženi deželni proračun iz stališča Spodnje Štajerske in iz stališča drugega ljudskega plemena v deželi, Slovencev, ustaviti se moram naravno baš pri poglavju, ki je v razpravi, pri deželni upravi. Štajerska deželna uprava je za Slovence kričeča krivica, saj tretjinka prebivalstva dežele nima niti 1 odstotka uradništva in uslužbenecv svoje narodnosti. Štajerska dežela nima niti enega slovenskega konceptnega uradnika. Menda ni dvoma o tem, da to iz stališča medsebojnega razmerja Slovencev nasproti Nemcem ni v redu. Toda v tem oziru se z vami ne maram prerekat i v političnega stališča, ker nisem tako naiven, da bi mislil, da si daste tu kaj dopovedati. Vaše stališče je, nemška večina — nemška deželna uprava! Pa tudi iz tega stališča ne postopate stvarno in ne dosledno. Če je deželna uprava stvar večine, mora si biti večina v svesti svoje dolžnosti na-

LISTEK.

Metež.

Ruski spisal A. S. Puškin.
(Dalje).

Cel dan je hodil Vladimir okoli. Zjutraj je bil že pri žadrinskem svečeniku; kmaj se je z njim dogovoril. Potem se je odpeljal, da si poišče med sosednjimi posestniki prič. Prvi, pri katerem se je javil, je bil odpuščen 40 letni zastavonoša Dravin, ki je obljubil, da pride. To naključje, kakor se je uveril, ga je spominjalo na prejšnje čase in razne huzarske muhe. Pregovoril je Vladimira, da je ostal pri njem na obedu in ga je uveril, da se ne splača iskati še drugih dveh prič. In res, takoj po obedu so prišli zemljemerec Šmit in sin okrajnega glavarja, mladič 16 ih let, ki je šele nedavno pristopil k ulancem. Ti niso samo vzprejeli Vladimirove prošnje, ampak so celo radovoljno obljubili za Vladimirovo življenje kaj žrtvovati. Vladimir jih je presenečen objel, potem pa se odpeljal domov, da se pripravi...

Davno se je že zmrčilo. Poslal je svojega zanesljivega Tereško v Nenarodovo s trojko in prilično opravo, a zase je velel pripraviti male, enovprežne sani. Odpeljal se je sam brez voznika v Žadrino, kamor je bila dolžna priti tudi Marja Gavrilovna. Pot mu je bila znana, dolga komaj 20 minut.

Toda komaj je zavozil Vladimir za okolico na polje, kar se vzdigne tak veter in nastane taka vibra, da ni videl daleč pred sabo. V kratkem času je zamelo pot; okolica je izgubila v motni, sivi megli, skozi katero so leteli beli sneženi kosmi: nebo se je strnilo z zemljo; Vladimir je izprevidel naenkrat, da je na polju in zastonj si je prizadeval, priti zopet na pravo pot. Konj je stopal k sreči še precej varno, le semtertja je za-

vozil na kup snega, ki se je nato prekučnil v jarek; sani so se včasih prevrnile. Vladimir se je trudil, da ne bi zgubil prave smeri. Zdelo se mu je, da je preteklo že dobre pol ure, a še ni dosegel žadrinske goščave. Zopet je preteklo kakih deset minut — goščave ni bilo videti nikjer. Vladimir je vozil po polju, prepredenem z globokimi jarki. Metež ni ponehal, nebo se ni zjasnilo. Konj se je ustavljal, z njega je tekel v debelih kapljah pot, včasih je padel v sneg.

Slednjič je uvidel, da ne pelje v pravo stran. Vladimir se ustavi: začne misliti, se spominjati in premišljati in uveri se da mora iti na desno. Konj se še komaj premika počasi naprej. Dobro uro je že na potu. Žadrino ne more biti več daleč. Toda on se vozi, vozi, a polju ni ne konca, ne kraja. Povsod sami sneženi kupi in jarki; včasih se sani z Vladimirom vred prevrnejo, mora jih postaviti. Čas poteka... Vladimir se silno vznemirja.

Slednjič se na strani nekaj črni. Vladimir krene tjakaj. Ko se približa, zagleda goščavo. Hvala Bogu, si misli, sedaj smo blizu cilja. — Vozi okoli goščave, nadejajoč se, da najde kmalu znano pot, ali pa obvozi goščavo v krogu, ker Žadrino se nahaja takoj za goščo. Komaj najde pot in popelje se v senco golih zimskih dreves. V eter tu ni mogel divjati, zabranjevala so mu drevesa, pot je bila gladka, konj se je ohrabil, Vladimir umrl.

Vladimir se je vozil, vozil, Žadrina ni bilo še nikjer; šume ni bilo konca. Spoznal je s strahom in žalostjo, da je zavozil v tuj, neznan les. Polastil se ga je obup. Udaril je konja; uboga žival je nekoliko stekla, pa kmalu se je začela vsled utrujenosti ustavljati in čez četrto ure je šla v koraku, ne meneč se za napor nesrečnega Vladimira.

Po malem je postalo drevje redkejš, Vladimir je prišel iz lesu; o Žadrinu ni bilo ni duha ni sluha. Bilo je okoli polnoči. Solze so mu kapale iz oči; vozil je dalje na slepo srečo. Nevihta je utihnila,

oblaki se razpršili; pred njim se je razprostirala ravnina z belo, valovito, sneženo odejo. Noč je bila še precej jasna. Zapazil je nedaleč vasio, obstoječo iz 4 ali 5 poslopij. Vladimir se je peljal vanjo. Pri prvi hišici je skočil s sani, stekel k oknu in potkal. Čez nekoliko časa se odpre kmečko okence, starček pomoli ven svojo snežno belo glavo: »Česa bi rad?« — »Je-li daleč Žadrino?« — »Če je Žadrino daleč?« — »Da, da, je-li daleč?« — »Ne bo več, kot deset vrst.« Pri tem odgovoru se zgrabi Vladimir za lase in se ne premakne z mesta nalik človeku, ki si je svest smrti.

»A odkod ti?« je nadaljeval starček. Vladimir ni mogel odgovoriti na vprašanje. »Moreš mi li, starček«, pravi, »posoditi konji do Žadrina?« — »Mi nimamo konji«, odgovori mužik. — »Ne bi-li mogel dobiti kakega vodnika? Plačam mu, kolikor zahteva.« — »Postoj, je rekel mužik, zapiraje okno: »Pošljem ti sina, on te bo vodil.« Vladimir je čakal. Ni pretekla minuta, ko je začel vsled prevelike nestrpljivosti zopet trkati na okence. Okno se odpre, glava se pokaže: »Česa še potrebuješ?« — »Kje se tvoj sin tako dolgo mudi?« — »Takoj bo zunaj, napravlja se. Zebe te, pojdi se pogret!« — »Hvala; hitro pošlji sina!«

Vrata so zaškripala; mladenič s palico v roki je prišel iz hiše in šel nekoliko naprej, da najde pot, ki je bila zakopana pod sneženimi kupi. »Koliko je je ura?« ga vpraša Vladimir. — »Kmalu se bode zdnilo«, se je glasil odgovor mladega mužika. Vladimir ni spregovoril nobene besede več.

Že so peli petelini in bilo je že svetlo, ko sta se pripeljala v Žadrino. Cerkev je bila zaprta. Vladimir je plačal vodnika in šel k svečeniku. Na dvorišču ni bilo na veliko njegovo začudenje njegove trojke. Kako poročilo ga čaka?! — — —

Vrnimo se k dobrim nenarodovskim znancom in pogledjmo, kaj se pri njih godi. Nič posebnega.

Dalje prihodnjč.

sproti celi deželi. Če je dežela slučajno deloma nemška in deloma slovenska in hočete vi vladati v celi deželi, tembolj morate skrbeti, da ste povsod na svojem mestu in da ste sposobni voditi upravo stvarno in vzorno tudi v slovenskem delu dežele. Kako pa morete to, če izročite vodstvo deželni naprav in zavodom na Spodnjem Štajerskem uslužbencem, ki so v nasprotju z ljudstvom! Vaši uradniki in uslužbenci doli pri nas so bojna organizacija zoper naše ljudstvo. Ne bomo vam branili, da ste vi in da je vaše uradništvo nemško narodno v nemškem delu dežele. Ne motilo bi nas to niti v naših krajih brzopojno. Toda dolžnost, naloga novodobne uprave in bojni program zoper ljudstvo, to se ne da združiti! Če nastavljate nemškonacionalne in slovenščine nezmogne ali pa Slovincem vsaj nenaklonjene uslužbence na deželnih napravah in zavodih na Spodnjem Štajerskem in v delokrogu za Spodnjo Štajersko, tedaj delujete proti zdravi pameti, proti vsaki moderni upravi. Tu ne pride le narodnostni boj v poštev, tudi iz stališča gospodarskega in socialnega pomena deželne uprave onemogućujete sami sebi uspešno gospodarstvo v deželi, katero si kot večina prisvajate. In to ne krepiti vašega ugleda niti vaše moči. V tem oziru se bode moralo marsikaj hote ali nehoti spremeniti.

Važen članek v notranji upravi so tudi naši okrajni zastopi. Pa kaj, ko sami onemogućite delovanje te upravne tvorbe, ki je vaše delo! Uvedli ste okrajne zastope, kakor se zdi, zato, da jih v resnici ni. Pri vas jih imate, na Spodnjem Štajerskem bodo kmalu vsi izginili. V Celju, najvažnejšem okraju v središču Spodnje Štajerske, nimamo že skoro od pantiveka več okrajnega zastopa, ker vaša politična smer ne pripusti sestavitve zastopa. Jednako je v Brežicah in v najnovijem času v Ormožu! To je nenaravno. Ne pravite, da vas to ne briga. Kako bi to ne brigalo deželnega odbora, ki je okrajnim zastopom nadrejen! Da bi vi ne imeli toliko političnega vpliva, da se okrajni zastopi sestavijo, to ni res, in če bi bilo res, bi bilo žalostno za vašo moč v deželi. Vi tu kratkoma ločete reda napraviti. In ker ni okrajnih zastopov, ni okrajnih šolskih svetov. Ali so te oblasti za šolsko nadzorstvo primerne in potrebne, potem je vaša stvar, da se omogoči njih izvolitev, ali so pa brez pomena, tedaj je pa smešno, da jih v enem delu dežele imamo, v drugem pa ne. Razmere v okrajnih zastopih in delovanje okrajnih šolskih svetov, kakor sem ga nedavno popisal, je madež za štajersko deželno upravo in deželnozborsko večino!

Tudi v naših občinah ni nobena naprava na tako slabem glasu, kakor štajerski deželni odbor, ta krona stvarstva, to ponosno poveljstvo štajerske dežele. S štajerskim deželnim odborom opravka imeti, je zafkacija za naše občine. Če na svoje vloge v najpriprostejših zadevah, recimo javnih potov, dobijo naše občine od deželnega odbora v dveh letih odgovor, ko se je stvar že drugače rešila in ni več važna, to ni nič nenavadnega. In če nimate niti enega konceptnega uradnika Slovence, ali more biti drugače? Prestavljajci, bog se jih usmili, še teh nimate redno nastavljenih! In tu se naj govori o deželnem odboru kot rednem nadzorovalcu in voditelju in zaščitniku naših občin v gospodarskih zadevah! V tem položaju manjka štajerskemu deželnemu odboru naravno baš najpotrebnejše, namreč zaupanje ljudstva, in to nezaupanje je v polni meri opravičeno.

Tudi v čisto gospodarskih vprašanjih je spodnji del dežele zanemarjen, to je stara pesem. Pogledajte si naše ceste. Na Kranjskem, ki je ubožnejša dežela, so mnogo na boljšem. Okraji, kakor gornjegrajski, so z zgradbami cest skoro izkervavili, dežela jih pa ne podpira. Toda o vseh teh vprašanjih bom se še oglašil v podrobni razpravi!

K sklepu svojih izvajanj moram trditi, da ne le, da za nas niti v gospodarskem oziru ne skrbite, vi nas naravnost z našim denarjem ubijate. Pogledajte si glede solstva postavke, kaj stane zoper Slovence ustanovljena ptujska deželna gimnazija, ali mariborsko deželno nepotrebno učiteljske! Vprašam vas, kako morete uporabiti v bojne svrhe zoper Slovence deželne prispevke za »Studentenheim« v Ptuj 4000 K in v Celju 4000 K in v Mariboru 3000 K in za »Südmärk« 400 K in nje odsek nemško dijaško kuhinjo v Mariboru 800 K! In vse to pri slabih deželnih financah!

Kar sem hotel dokazati, da zasluži deželna uprava s strani Slovencev le grajo in deželni odbor le največje nezaupanje in da je naravno, da glasujemo zoper proračun, to sem vam menda dovolj dokazal. Zato končam.

V boj proti nasilju in krivici.

Minole dni so se vršili v deželnem zboru v Gradcu burni dogodki: napeto sta si stali nasproti dve bojujoči se stranki, slovenski poslanci na eni in nemškonacionalna večina na drugi strani. Od strani so gledali nemški klerikalni in socialnodemokratski poslanci.

Kaj pa se je pravzaprav zgodilo, da je moralo priti do boja? Na razpravo je prišel deželni proračun, torej one številke, ki povedo, koliko namerava dežela v tekočem letu izdati za različne potreščine, za gospodarski in kulturni napredek prebivalstva, in koliko hoče za to v obliki davkov in drugih dohodkov od dežele imeti.

Nemškonacionalna večina deželnega zbora, ki ima vso upravo dežele že dolga leta sem v svojih rokah, gospodari skrajno slabo. Od leta do leta je letna izguba večja, od leta do leta manj zmore de-

žela za gospodarske potrebe prebivalstva, od leta do leta več pa na drugi strani zahteva davkov. Ako pomislimo, da je deželni odbor izdal samo za stavbo deželnebolnišnice v Gradcu 6 milijonov več, kakor je bilo preračunano, in sicer samo vsled nemarnosti in brezvestnosti, ako pomislimo, da tako gospodari nemški, deželni odbor v Gradcu splošno, lahko presodimo, kam pelje tako gospodarstvo našo deželo: na rob gospodarskega propada, v gospodarski polom.

Poreče morda marsikdo: če so gospodje pri dež. odboru v Gradcu tako radodarni in razsipni, gotovo tudi med Slovence naravnost izmetavajo denar za podpiranje in pospeševanje naših gospodarskih teženj, osobito našega kmetijstva. A baš tu je tista točka, ki nas Slovence naravnost sili v boj proti nemški nadvladi, proti Gradcu, v boj za osamosvojitve slovenskega dela dežele. Tretjino štajerskega prebivalstva tvorimo Slovenci, davke moramo v enaki meri plačevati kakor nemški so-deželani, skratka: enake dolžnosti imamo do dežele kakor Nemci, in pravično in pošteno bi bilo, da bi v tem razmerju dežela tudi nam nekaj dala. A naši čitatelji že prav dobro vedo, kako nemška večina postopa proti nam Slovincem. Pisali smo o tem že mnogo, in iz govora dež. poslanca dr. Kukovca, ki ga objavimo v današnji številki, zvedo naši čitatelji še več. Narodno in gospodarsko zatiranje Slovencev s strani deželnega odbora je na dnevnem redu, o kakih pravicah za nas ni govora. Nekdaj so naš narod topli nemški grajščaki in njihovi valpti, danes nas tepejo njih potomci, nemški gospodarji dežele. Načelo nemške večine je: na Zgornje in Srednje Štajersko vse, Slovincem drob-tine ali pa nič. Ako pogledamo samo letošnji proračun, moramo reči, da je naravnost v zasmeh Slovincem. Izmed okrog 30 milijonov izdatkov je določenih kvečjemu 5 milijonov za slovenske kraje. Za regulacije rek n. pr. je določenih 1 milijon in 300 tisoč kron, od teh za Spodnje Štajersko kvečjemu 300 tisoč kron. Vsak hudournik, ki teče po lovišču kakega nemškega barona na Zgor. Štajerskem, bodo regulirali, — kdo pa je kaj vprašal Slovence, ali je potrebna regulacija Hudinje, Mestinje, Mislinje, Dravinje itd.? Samo za regulacijo Mure se namerava izdati krog 360.000 kron, za vinogradništvo cele dežele pa — 373.000 kron. In tako bi lahko naštevali po vrsti cele evangelje o regulacijah, o cestah, o solah itd. Povsod krivice, povsod naravnost skrajna sovražnost proti potrebam slovenskega naroda, in povsod razsipnost, kjer se gre za nemške koristi. Tako se gospodari v Gradcu z našim denarjem, ki ga s krvavimi žulji služi in s solzami v očeh nosi v davkarijo naš kmet, naš obrtnik, naš delavec. In ne mislite, da je to šele letos, ampak deset- in stoletja se gode enake krivice nad našim narodom, celi način deželne uprave in deželne vlade je nam skrajno sovražen in skrajno krivičen.

In v naših žilah bi naj ne zavrela končno kri, mi naj morda še leta in desetletja mirno trpimo, kako nemška večina izsesava naše ljudstvo in naše davščine razsipa med Nemce v obliki daril Südmärki, Schulvereinu in drugim nemškobojnim društvom in zavodom? Mi naj še dalje poljubljamo bič, ki nas tepe?

Naše ljudstvo je tozadevno že na nešteti shodih narodne stranke spregovorilo in glasno izreklo, da se več tepsti ne da. Glavni odbor nar. stranke je še pred kratkim odločno zahteval od slovenskih poslancev, da nadaljnih krivic ne smejo pripustiti in da morajo sprejete proračuna v od nemške večine predlagani obliki — četudi s skrajnimi sredstvi — onemogočiti. In to stališče je odločno zastopalo tudi naše napredno časopisje.

Tako so bili slovenski poslanci naravnost prisiljeni, stopiti v opozicijo ali odpor proti nakanam nemške večine. Klerikalni slovenski poslanci še nedavno temu pomagali nemški večini pri poskusu naprtiti prebivalstvu nov davek: glasovali so za okvirni zakon o zvišanju davka na pivo. Ko pa so videli, da jih je ljudstvo na nešteti shodih z vso odločnostjo obsodilo, so spoznali tudi oni položaj za svojo stranko za nevaren. Sklenili so zato, iti v obstrukcijo. Izabili so pravi trenutek in zadali so vsaj začasno močen udarec nemški večini. Da je izjavil dež. posl. dr. Kukovec svojo solidarnost v tem boju, je le nujna posledica tozadevnega stališča stranke od početka njenega obstoja sem, saj je bilo načelo narodne stranke vedno: najodločnejši boj zoper zdajni sistem v deželi. Da klerikalni poslanci niso šli v obstrukcijo iz čistih narodnih namenov, smo povedali že zgoraj.

Slovenski poslanci so posegli z obstrukcijo v sršenovo gnezdo; nemški poslanci se tako odločnega nastopa niso nadjali. Videli so, da stoji za slovenskimi poslanci enodušno ves narod, brez razlike političnega mišljenja, ker ves narod čuti kruto palico, ki jo vihti nemška večina nad njim.

In v tem trenutku, ko so slovenski poslanci stopili na plan za narodove pravice in zahteve, so se nemški naduteži tako daleč spozabili, da so imenovali slovenske poslance kmete »slovenische Lummel«, slovenske poslance sploh pa »slovenisches Gesindel«, kreature, in da so jim grozili, da jih bodo vrgli iz deželne zbornice. In nemški poslanec Einspinner je zaklical, da Nemci ne dajo za slovenski del dežele niti vinarja več. Ali treba še k temu kakih pripomb? Ali ne govorijo ta dejstva dovolj jasno, da v Gradcu ne moremo in ne bomo nikdar ničesar dosegli drugače, nego kvečjemu s silo? To psovanje slovenskih poslancev pa bo slo-

vensko ljudstvo nemškim zagrizcem še drago poplačalo.

Nastop Slovencev je v trenutku dosegel popoln uspeh. Morda se bodo Nemci hoteli maščevati, morda da bodo z vsemi sredstvi skušali uveljaviti svoje načelo: niti vinarja Slovincem — a to ne sme omajati slovenskega naroda in njegovih zastopnikov v boju proti zdajnemu krivičnemu vladnemu sistemu v deželi, v boju za narodne pravice, njegov obstanek in napredek.

Slovensko ljudstvo stoji v tem trenutku za svojimi poslanci trdno in odločno. V nedeljo spregovori na nešteti shodih po celem Spodnjem Štajerskem, na shodih, sklicanih od obeh slovenskih strank. Mogočno povzdigne slovenski narod svoj glas proti stoletnim krivicam, v obrambo svojih zakonitih pravic, in gori do Gradca se bo slišal le en glas iz slovenske Štajerske: mi hočemo enake pravice za enake dolžnosti. Čimbolj nas tepete, tembolj jeklena bo naša volja in naša neomajnost v boju za naše pravice in naš narod!

Pozor, vinogradniki!

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju začne z nakupom vina tekom prihodnjega tedna. Ker se bo ozirala samo na vina svojih zadržnikov, pozivamo vinogradnike, kateri se zanimajo za našo organizacijo in za prodajo svojega vina, naj prijavijo svoj pristop k zadrugi potom naših zaupnikov ali naravnost vodstvu zadruga v Celju pred odpošiljatvo vzorcev, ker sicer njihovi vzorci ne pridejo pred poskuševalno komisijo.

Dan odpošiljatve vzorcev se bo naznanil od zadruga vsem zaupnikom pisмено.

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor.

je stal od predzadnjega torka sem v znamenju obstrukcije slovenskih poslancev. O tem in o vzrokih obstrukcije govorimo na uvodnem mestu. Obstruirali so slovenski poslanci na ta način, da so imeli dolge govore in so tako preprečevali razpravo o za nas Slovence tako krivičnem proračunu. Nemci so bili zaraditega naravnost divji in so obkladali Slovence z najgršimi psovki. Tudi o tem govorimo na uvodnem mestu. Najbolj je peklo Nemce, da je dr. Kukovec izjavil, da se pridružuje obstrukciji. — Do posebno hudih krajalov je prišlo v soboto. Nemci so psovali slovenske poslance za kreature. »Lummelne« itd. — Bilo bi skoraj prišlo do pretepa. — Namestnik je skušal s pogajanjem med Nemci in Slovenci, a so se z obeh strani odklonili. Zato je bil v torek 8. tm. dež. zbor odgođen. — Čuje se, da nameravajo Nemci takoj v začetku prihodnjega zasedanja v svrhu onemogočenja obstrukcije poostri tozadevne določbe deželnozborskega poslovnika.

u Državni zbor bo sklican menda krog 22. tm. Zasedanje bo kratko. Pred Veliko nočjo se reši menda samo rekrutna predloga.

u Za ministrske stolce se gre v zadnjem času. Vedno bolj gotovo postaja, da dobimo tudi Jugoslovani ministra. Slovenski klerikalci bi radi na to mesto spravili enega svojih ljudi, ki bi jim iz državnih kas polnil žepe. Zahteva vseh poštenih Jugoslovancev je, da mora biti jugoslovanski minister kak nepristranski mož. V političnih krogih na Dunaju se sodi, da pride do preosnove ministerstva šele po Veliki Noči.

u Češki deželni zbor je zboroval samo od 3. do 8. tm. Čehi in Nemci se niso mogli sporazumeti, ker so Nemci naravnost predrzni v svojih zahtevah. Imajo na Češkem vse, kar nam Slovincem na Štajerskem odrekajo, a še niso zadovoljni. Zato se je deželni zbor odgodil.

u Na Hrvatskem je prišlo do spremembe. Hrvatje in Srbi so sklenili s člani bivše narodne stranke dogovor. Na podlagi tega je moral ban Rauch odstopiti in je imenovan za bana dr. pl. Tomašić. Obljubil je, da bo upeljal ustavne razmere na Hrvatskem.

u Avstrija in Rusija se nameravata zblizati. Baje se poda naš prestolonaslednik v kratkem na obisk v Petrograd.

u Vojska je že zopet grozila. In sicer med Turčijo in Grško zaradi Krete. Vendar bodo druge velesile skušale spor mirno poravnati.

Beleške.

u Proti bernji se bojujejo tudi kmetje v Dalmaciji. Kako krivičen je ta davek, naj kaže en slučaj iz Dalmacije: Fara Novalja je pred več desetletji štela 60 rodbin s 500 prebivalci, danes ima 220 rodbin z 2000 prebivalci. Teh 60 rodbin se je svoj čas župniku zavezalo, da mu da vsaka rodbina, ki ima 2 vola, po 3 mere pšenice in 15 litrov vina v skupni vrednosti 12 K na leto. — Seveda so se te rodbine obvezale samo za sebe, ne pa tudi za pozneje nastale rodbine. In vendar mora danes dajati enako množino pšenice in vina vseh 220 rodbin. Tako komandira župnik. Proti tem krivicam javno in odločno nastopajo dalmatinski kmetje.

a „Pust je tu!“ To se vidi najbolje pri ptijskem „Štajercu“. Šala, ki jih zbija ta list, so pa že take, da se na prvi hip vidi, da v „Štajerčevih“ možganih ni vse v redu. Čujte, kaj pravi to nemškutarsko motovilo — v svoji zmešanosti: „Slovenci ne poznajo več svoje domovine, proč hočejo od rodne grude, proč od domače zemlje, vstvariti si hočejo skupno s podivjanimi narodi krvavega Balkana neko novo domovino, „jugoslovansko kraljestvo“... Za počti! Vidi se, da za „Štajerca“ ni več pomoči.

a Iz deželnega zbora. Finančni odsek je odklonil prošnjo za podporo železnišk. odboru, ki hoče izvršiti pripravljala dela za železnico Ptuj-Rogatec. Kajpada, „Schulverein“ in „Südmark“ ste važnejši instituciji!

Zoper Ciril-Metodovo družbo hočejo začeti klerikalci, kakor pravi „Slovenec“, nov uničevalen boj. In sicer samo zaradi tega, ker širi ta družba po svojih podružnicah narodno misel in narodno vzgojo, klerikalci pa hočejo širiti »krščansko ljudsko misel«, katera, kakor znano, prenaša Nemce v hujši obč. svet, trpi nemško uradništvo, podpira Aehrenthala pri njegovih naskokih na jugoslovansko vzajemnost, odobrava prodajanje slov. zemlje Nemcem itd. itd. Pa eno dobroto ima ta »kršč. ljudska misel«: kdor je njen pristaš, daruje za »obrambni sklad« alias za klerikalni volilni sklad, katerega izrablja duhovništvo in pa njegovi hlapci za boj proti — lastnim bratom. Zgoraj omenjeni vzrok je tudi edini povod, zakaj bi se naj mobilizirala vesoljna klerikalna armada proti Ciril-Metodovi družbi. Klerikalci rabijo denarja in zopet denarja, pa ne morda za narod, temveč za se — in s pomočjo puhlih fraz hočejo oropati slov. narod za njegovo edino obrambno organizacijo. V interesu naše narodne obrambe zato klerikalne nesramnosti glede CMD najodločnejše zavračamo.

v Nakup žrebcev. Poljedelsko ministerstvo bode nakupovalo žrebce. Lastniki jih naj ponudijo najkasneje do konca aprila ministerstvu; treba je navesti starost, rod, velikost, barvo, ceno in kraj, kjer se more žrebca ogledati.

v Za železnico Ljutomer-Ormož. Železniški odsek štaj. dež. zbora je sklenil predlagati zbornici, naj naj dežela prevzame za 200 tisoč glavnih delnic za zgradnjo nove železnice Ljutomer-Ormož. Za predlog so glasovale vse stranke.

a Iz deželnega šolskega sveta. Pomaknjene so sledeče šole v višji plačilni razred in sicer v prvega šole v Ormožu in ormoški okolici, Rogatec, Laškem trgu in laški okolici, dalje v ptijski okolici (deška šola), in devetrazrednica v Studencih. V drugega: šole na Blanci, v Veržetu, Loki pri Z. m., v Dobrovcih, Sv. Bolfanku na Bišu, Št. Andražu pri Velenju, Račah, Spitalu, Hočah, Gorici, pri Sv. Lenartu nad Laškim, Sv. Martinu pod Vurbergom, v Grižah, Pilštanju, Selnici, Št. Janžu v ptijskem okraju, Šmartnem pri Slovenjgradu, v Št. Jurju ob Tab. in Slov. gor., v Pišecah, Št. Pavlu pri Preboldu, Št. Jurju na Ščavnici in v Poljčanah.

„Ptuj“ — zaplenjen. Kranjska deželna vlada je vzor izvrševanja načrtov vsenemske politike. Dne 1. tm. je zaplenila tudi narodne kolke z napisom „Ptuj“. Avstrijska država je rešena! Radovedni smo, kaj bo s hujškajočimi nemškimi koleki z ljubljansko kazino in sevniško nemško šolo!

v V otroških vrtcih Ciril-Metodove družbe je bilo v začetku tekočega šolskega leta vpisanih 1143 otrok in sicer: v Celju (14 dečkov + 17 deklic), v Gaberju (23 + 39) 62, v Hrastniku I. (26 + 20) 46, II. (30 + 24) 54; na Jesenicah (22 + 28) 50; v Krmini (9 + 15) 24; v Mariboru (30 + 24) 54; v Ormožu (13 + 7) 20; v Pevni (20 + 28) 48; v Rocolu (19 + 32) 51; v Rojani (47 + 48) 95; na Savi I. (31 + 28) 59, II. (30 + 30) 60; pri Sv. Ivanu v Trstu (42 + 55) 97; v Skedaju (82 + 84) 166; v Trziču (25 + 30) 55; na Verdeli (32 + 29) 61; v Devinu (11 + 13) 24; v Podgori I. (21 + 32) 53; II. (20 + 13) 33. V začetku lanskega šolskega leta so bili v družbinah vrtcih 904 otroci.

Celjski okraj.

Shod v Celju 13. febr. ob pol 11. uri dop. v mali dvorani Narodnega doma. Govoril dež. posl. dr. Kukovec.

a Predavanje v celjski čitalnici v četrtek, 10. t. m. zvečer ob 8. uri. Predava g. dr. Schwab o „nedostatkih čutil“. Obisk naj bo številen!

a Občni zbor celjskega godbenega društva se vrši 16. febr. 1910 ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih.

a Nakup. Preboldsko graščino, doslej last grofa Fünfkirchena, so kupili s posestvi in predilnico vred mesar Grenka in tt. iz Celja za 340 tisoč kron. Za nakupom tiči najbrž „Südmark“.

a Za narodni sklad se je nabralo na gostiji gđc. Marice Farčnik z gosp. Mihelom Vrenko na Ložnici pri Žalcu K 5'80. Prisrčna hvala!

a V Ameriki umrlí rojak. V Aldridge je umrl po daljši bolezni v 48. letu starosti Ivan Čepak iz Otoka pri Gornjemgradu. Zapustil je vdovo s 5 otroci.

u Umrla je 4. tm. v Trnovljah Marjeta Mahen. mati vrlega našega somišljenika g. Antona Mahena. Pokopali so jo v nedeljo 6. tm. 67-letna žena je hudo belehala že skoro 7 let. N. v m. p.

Slovenščino je sklenil celjski občinski svet vpeljati kot prost predmet na dekliški meščanski šoli v Celju. Mestni očetje so uvideli, da se brez slovenščine ne da v Celju živeti.

Shod v Kaplji pri Vranskem 13. febr. ob 3. uri pop. pri Pihelbirtu. Govoril dež. posl. Roblek.

u Rečica ob Paki. V gostilni g. I. Goričnika, vrlega narodnjaka, se je nabralo na pustno nedeljo v veseli družbi v prid ženski podružnici Ciril-Metodove družbe 8 K. Čast vrlim darovalcem! —

u Griže. V nedeljo 6. svečana je bila pri g. Naprudniku veselica, ki se je krasno obnesla. — Gosp. nadučitelj Černej nam je kazal jako zanimive poučne in smešne slike s skioptikom; potem so nam pevci lepo zapeli. V veseli družbi se je nabralo za sklad mladinske organizacije 4 K, za narodni sklad 3 K. Veselica je lepo uspela vkljub temu, da je eden izmed tistih, ki jih neki mazač v „Slov. Gosp.“ imenuje cvet griških mladeničev, trgal nabita vabila. — Lepe izobrazbe in olikanosti so se naučili klerikalci! — Zavedni naprednjak.

u Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo se v imenu šolske mladine najiskrenejše zahvaljuje vsem tistim, ki so vsak po svoje pripomogli, da se je pri tukajšni šoli osnovala prekoristna in prepotrebna šolska kuhinja. Zlasti pa se izreče zahvala predstojniku tuk. pol. ekspositure g. dr. Hohlu in njegovej mil. gospej za njihovo v vsakem oziru tako uspešno in požrtvovalno pripomoč pri ustanovitvi in vzdrževanju šol. kuhinje. Sedaj dobiva poprek po 100 otrok na dan prav dobro in okusno prirejena jedila. Sčasoma pa se jih bode gotovo še več oglasilo. Zato pa bodi naša šolska kuhinja vsem mladim ljubom kar najtopleje priporočena in naj vsak to tako človekoljubno napravo tudi v prihodnje po svojih močeh podpira in pospešuje. — Šol. vodstvo Mozirje dne 6. februarja 1910. Fr. Praprotnik.

u Občlna Kokarje se je obrnila na c. kr. okrajno glavarstvo s posebno vlogo, v kateri opozarja tam dne 13. svečana zborujoče okrajne živinozdravnike, naj določijo novim živinozdravnikiškim uradnim štampiljкам tako obliko, ki bode po vsebini in velikosti ustrezala ravnopravnosti slovenskega jezika, da se s tem izognemo vsem poznejšim pritožbam zaradi zapostavljanja in preziranja slovenskega jezika. — Upamo, da bodo gospodje slovenskemu jeziku pravični, zlasti ker jih na pravičnost opozarja občina. V čast bi bilo našemu narodu, če bi nam vse občine hotele varovati naše pravice.

u Teharje. Hvala lepa, g. urednik, za Vaše natančno resnično poročilo v zadnji številki „Narodnega Lista“, kateri hodi sedaj od hiše do hiše in ga vsi radi čitamo. — Nekaj bi pa imeli vendar še omeniti. Zadnje občinske volitve na Teharjih, oziroma predzadnje, taiste namreč, pri katerih smo zmagali mi narodnjaki, razveljavile so se vsled pritožbe „nemškutarjev“ ali takozvane „Štorovske stranke“ ravno radi taistega razloga, kateri za nas ni bil veljaven — pač pa potem za nemškutarje. Mi smo se bili namreč pravočasno pritožili, da volilni imeniki niso bili 28, ampak samo 27 dni razpoloženi na občni ogled v občinski pisarni, kakor to velewa §. 16. obč. volilnega reda. Zaslisani merodajni nemškutarji so pa kot priče potrdili, da so bili imeniki celih 28 dni razpoloženi in vsled tega se je naša pritožba odbila. — Ko smo pa vzlic temu zmagali pri volitvah — so se pa proti izidu teh volitev pritožili „nemškutarji“ in čujte (!) ravno zaradi tega, ker imeniki baje zares niso bili 28, ampak le 27 dni razpoloženi na splošni ogled v občinski pisarni — in glej, sedaj je pa njih trditev obveljala, ker so poprej tudi naši pristaši to trdili — in volitve, pri katerih niso „nemškutarji“ zmagali, so se razveljavile. Ali ni to nezaslišano?

Sedaj se nemškutarji grozno bojijo novih volitev in veste zakaj? Nove občinske volitve se morajo namreč vršiti — tajno. Kaka razlika je med tajnimi in poprejšnjimi javnimi volitvami — razjasnili bomo prihodnjič.

V smislu §. 18. občinskega reda moral bi bil razpisati sedajni župan oziroma občinski predstojnik vže šest tednov poprej, predno je triletna doba dosedanjega občinskega odbora potekla — nove občinske volitve! Seveda tega sedanj župan še v šestih mesecih storil ne bo, ker čaka na pomoč onih čudnih 135 novih volilcev III. razreda iz Celja in ker se pri dosedanjih občinskih sejah še ni niti eden občinskih razsveteljencev radi razpisa volitev oglašil.

Čudno se nam v Vašem cenjenem poročilu nekaj zdi! Pogrešamo namreč v taistem slavni urgermanski imena nekdanjih „maherjev“ pri

občinskih volitvah v Vojuiku, namreč obeh doktorjev Mravlak — Dr. Javornek — Dr. Kovačič — itd.

Morda so ti prišli vendar do spoznanja, da taki „wahlsvindelni“, kakor je naprava kar 135 mlaih navideznih gozdičev in 135 navideznih volilcev III. razreda — preveč smrde in so se menda zbal preteče jim disciplinarne preiskave, če ne še kaj hujšega. — Sploh smo radovedni spoznati imena teh čudnih 135 novih veleposestnikov — volilcev III. razreda na Teharjih. Imamo namreč večkrat opraviti v Celju in poznamo geslo: „Svoji k svojim“. Zakaj bi mi ne kupovali pri svojih „sovolilcih“ v Celju, ki se tako za našo občino zanimajo?!

Prihodnjič nekaj več o novem „Teutoburger-Wald“ ali pravzaprav malem delu takomenovanega „Lotenberg“ pri Teharjih — o novi katastralni mapi posebno z ozirom na navedenih 135 parcelic — o podraženju plva gledé na novi „Teutoburger-Wald“ itd., ker za danes ne zadoštuje prostora. Teharčani.

v Občni zbor „Kmetijske podružnice za Zadreško dolino“. Naša kmetijska podružnica je imela svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 16. jan. 1910 ob 3. uri popoldne v gostilni gospe Marije Mikuš v Gornjem gradu. Ko se je nabralo dovoljno število članov, je otvoril tajnik g. Kocbek zborovanje. Predsednik je bil zadržan, pač pa je med zborovanjem došel. Otvoritelj presrečno pozdravi vse navzočnike zlasti pa še kmetijskega potov. učitelja g. Goričana, ki je došel k nam, da predava in nas poučuje. Želi, da bi bilo zanimanje za kmetijsko podružnico vedno večje. Sploh naj bi prodrlo v kmečke vrste mnenje da je „Kmetijska družba“ prava kmečka stanovska organizacija. Predsednikom zborovanja se je določil g. Rup, ki je dal besedo g. Goričanu. G. Goričan je že stari znanec pri nas. Predaval je že večkrat in ljudstvo ga vedno rado posluša: kajti zua govoriti iz lastne izkušnje in zna vporabiti ono, kar se je teoretično učil, tudi v praksi. — Sam kmetovalec, zato ve najbolje, kar je kmetu potreba. Predaval je o gnoju, gnojenju, gnojiliščih, o rastlinski prehrabi, umetnih gnojilih in sploh o umnem gospodarstvu.

Zanimivo predavanje je prepletel z resničnimi dogodki iz kmetijskega življenja, tako da je govor splošno zelo ugajal. Že med govorom so navzočniki večkrat pritrdili in konečno glasno odobravali. Ker je g. Goričan želel, naj povprašajo zborovalci o tej ali oni reči, katera bi jim ne bila popolnoma jasna, se je takoj odzvalo več vpraševalcev. Živahen razgovor se je vnel glede zatiranja predena na deteljiščih, glede komposta kako dolgo ostane plevelno seme kaljivo, o umetnih gnojilih itd. O vsem je navzoči kmetijski potovalni učitelj izrazil svoje mnenje; izrazili pa so svoje tudi razni navzoči kmetje.

Nato je poročal tajnik g. Kocbek o delovanju podružnice v letu 1909. Podružnica je imela 69 članov, ki so plačali letnino po 3 K ter dobivali „Gospodarski glasnik“ (brezplačno). Odbor je imel dve seji. Javno poučno zborovanje se je vršilo dne 5. dec. 1909 v Gornjem gradu, na katerem je zanimivo predaval pot. učitelj g. M. Jelovšek o svinjereji. O tej zadevi je obljubil nadaljevanje v spomladi. Subvencioniranega bika je dobil še g. Ivan Štiglic, pod. Skok v Radmirju. Na našo prošnjo je dal osrednji odbor še 50 K podpore za vzdrževanje dotičnega bika, ker je bila radi suše 1908. draginja za seno. Enaka prošnja za gosp. Jožeta Božiča ni bila vslišana, ker je bil denar v ta namen že porabljen. Osrednjemu odboru kmetijske družbe in ckr. politični eksporturi so se vposlala poročila o stanju pridelkov, zlasti vladi o stanju sena in slame ter storili koraki, da bi dobilo prebivalstvo radi suše državno podporo. — Največ posla in truda je imela podružnica z umetnimi gnojili. Meseca decembra 1908. se je naročilo poldrugi vagon. Tomaževe žlindre in pol vagona kalijeve soli. Meseca julija 1909. pa en vagon rudninskega superfosfata. Na občnem zboru Kmetijske družbe v Gradcu je podružnico zastopal tajnik g. Kocbek.

Od 13. do 18. sept. 1909 se je vršil v Mozirju kurz za drenažo, za kar so dobili udeleženci podporo v denarju. Pri nas se ni hotel nihče udeležiti kurza. Meseca novembra se je odposlala peticija g. Jos. Mursa na osrednji odbor, da se ne sme vino obdačiti. Čeprav nismo vinorejci, vendar smo podpirali peticijo, ker bi davek plačali tudi mi kot vinopivci. Od osrednjega odbora Kmetijske družbe in od Zveze kmetijskih zadrug je dobila podružnična knjižnica več knjig. Knjižnica šteje lepo zbir kmetijskih knjig. Žal, da je večina nemških. Podružnica je tudi podpirala perotinarstvo. Trinajst članov je dobilo po 1 petelina in po 2 kure starostajerske pasme. Plačali so le prevozne stroške okoli 50 vinarjev. Nadalje je podružnica svojim članom naročila travnata semena in graščico pri že omenjeni zvezi. Za nakup travniške brane je dobila podružnica podporo osrednjega odbora v znesku 40 kron. Brana stane 80 kron in je v Gornjem gradu ter je na razpolago članom. Končal je tajnik svoje poročilo s sledečimi upoštevanja vrednimi besedami: »Naša kmetijska podružnica ne pozna nobene druge politike nego agrarno. Ona se ne vmešava v nobene volitve itd., ampak hoče le pospeševati kmetijstvo. Vsak kmet in posestnik, ki hoče sebi gmotno dobro, naj stopi v naše kolo. Le v slogi je moč!«

Blagajnikovo poročilo izkazuje 2880 K 08 vin. dohodkov in in 2764 K 76 v. stroškov, torej ostanka 115 K 32 vin.

Nato sta pregledovalca računov g. Prislan in g. Matjaž ml. pregledala iste ter sta našla vse v redu. Delegatom za glavno zborovanje c. kr. kmetijske družbe v Gradcu se izbereta tajnik g. Kocbek in g. Matjaž. Sklenili so sesledači predlogi za glavni zbor c. kr. kmetijske družbe:

1. Osrednji odbor naj upliva na državo in deželo, da se napravi v okoliših podružnice uzorno kmetijsko gospodarstvo. Predlagal in utemeljeval je ta predlog g. Matjaž st. (p. d. Presečnik). Bilo bi res velike važnosti, ker bi posestniki na tem uzornem gospodarstvu videli praktične moderne naprave in je lahko tudi v svojih gospodarstvih uvedli. 2. Podružnica naj predlaga osrednjemu odboru, da isti pusti preštudirati vprašanje vrbovaje v gornjegrajskem okraju in da subvencionira mladenci našega okraja, ki bi želeli se izvežbati v gojenju vrb in v pletarstvu. Predlagatelj g. Šijanec je opozarjal na to, da imamo ob potokih obilo prostora za rejo vrb. Po zimi pa bi lahko zlasti ubožnejši ljudje pletli koše, košare itd., kar bi jim utegnili prinesiti marsikak vinar. Upeljala bi se tudi lahko domača industrija: pletarstvo. Sicer pa se tudi vrbovina drago prodaja. Razgovarjali so se navzočniki tudi o nabavi sadnih drevesc, zlasti orehov, in o drugih slučajnostih. Konečno je zaključil predsednik občni zbor, ki je zadovoljil vsakogar.

d Bralno društvo na Bregu si je izvolilo na občnem zboru dne 30. januarja sledeči odbor: Josip Kosi, predsednik, Martin Kolšek, podpredsednik, Ivan Morn, Ivan Vasiljevič, Ciril Božič in Janez Poličnik, odborniki. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da je društvo izposodilo v pretečenem letu okoli 300 knjig. Knjižnica šteje sedaj 130 knjig. Društvo je priredilo predavanje o vzgoji otrok pred šolsko dobo, plesni venček v Skalni kleti in eno gledališko predstavo na vrtu gostilne pri Radeju. Po občnem zboru je kazal g. nadučitelj Černež iz Griž slike s pomočjo skiopitika. Potovali smo po Egiptu, deželi krokodilov, občudovali tam Aleksandrijo, Kairo, videli krasne stavbe in mošeje, potovali smo nadalje po Turškem, mudili se v Carigradu ob čarobnem Zlatem rogu. Po kratkih zaprekah smo stali naenkrat pred našimi dičnimi Savinjskimi planinami. Naposled je še razveselil g. predavatelj našo mladino s primernimi slikami. Pri razkazovanju slik je razkladal g. Černež z jako poljudnimi besedami o slikah, katere smo videli, pri čem tudi ni manjkalo dobrih dovtipov. Občinstvo, katerega je bilo precejšnje število, je bilo z predavanjem jako zadovoljno. Gospodu predavatelju gre tem večja hvala, ker je pri najslabšem vremenu prišel k nam in se tukaj trudil. Odbor mu izreka za njegov trud iskreno hvalo. Kakor se sliši, priredi društvo na pustni večer domačo zabavo s plesom.

z Poročil se je v soboto v Celju g. I. Pfeifer z gđc. E. Gradišnikovo, nadučiteljevo hčerko. Bilo srečno!

Poročil se je 7. t. m. v Celju gimnaz. učitelj g. Vračko z gospđc. Piškovo iz Čreta.

Shod v Grobelnem 13. febr. pri Vugi ob 3. uri pop.

u Št. Jurij ob juž. žel. Tukajšnjemu vrlemu narodnjaku železničarju gosp. Fidlerju je umrla pred kratkim njegova soproga. Izrekamo naše sožalje! — Imenovani g. Fidler je eden izmed tistih, ki se je predrznil našemu g. župniku dokazati, koliko sme pri porokah računati. No, velečastiti, sedaj boste gotovo rekli, da je to „kazen božja“!

Ali je učitelj uradna oseba? Najvišje sodišče je v soboto razpravljalo o ničnostni pritožbi posestn. Jos. Pliberška iz Dobrne. Učiteljica je njegovega sina, ker je bil poreden, zaprla. Pliberšek je na to prišel v šolo ter odpeljal vključ ugovoru učiteljice svojega sina iz šole. Na potu je srečal nadučitelja Ivana Voglarja, ki mu je dobrohotno nasvetoval, naj dečka pusti v šoli. Ker je Pliberšek jel zabavljati, je nadučitelj prijel dečka za roko in izjavil, da vzpričo očetove nasilnosti mora ostati v šoli, da prestopi svojo kazen. Pliberšek je nato dečka s silo iztrgal nadučitelju iz rok ter ga odvedel domov. — Okrožno sodišče v Celju je Pliberška obsodilo radi hudodelstva javnega nasilstva, češ, da je nadučitelj uradna oseba in da se je obsojenec upiral uradnemu poslovanju. Proti tej razsodbi je Pliberšek vložil ničnostno pritožbo na najvišje sodišče, češ, da je učitelj uradna oseba samo v šolski sobi. Najvišje kot kasacijsko sodišče je Pliberškovo ničnostno pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno ter izreklo, da je učitelj, oziroma nadučitelj uradna oseba ne samo v šolski sobi, marveč povsod, kjer nastopa proti učencem kot šolski vodja.

c Ponikva ob juž. žel. Meseca grudna m. l. se je vršila pri nas glavna razprava o obtožbah sedaj premeščenega železničnega asistenta Adolfa Gebauerja zoper našega župana in tri občinske odbornike radi prestopka zoper varnost časti. O tej temni stvari ne bi pisali, da nas ni celjska

„vahtarca“ naravnost izzivala. Ker ni dalo Gebauerju miru in se je hotel ob svojem odhodu s svojo žalostno zmago pred nemškim svetom pobahati, čutimo se tudi Ponikovljani primorane to res zanimivo stvar pogreti. — Toženi župan in štirje sotoženi odborniki so poslali ravnateljstvu južne železnice na Dunaju glede Gebauerja pritožbo in prosili z ozirom na njegovo spodtakljivo zasebno življenje za njegovo premeščenje. — Gebauer, ki je po naključju za to pritožbo zvedel, je vložil po dr. Zanggerju zoper župana in tri odbornike (župnika ni tožil, ampak ga navajal za pričo) kazensko ovadbo. — Obtoženci, katere je branil dr. Zabukovšek, so nastopili dokaz resnice trdeč, da živi Gebauer, ki je od svoje žene sodno ločen, z vdovo Huber v divjem zakonu. Vršili sta se dve razpravi, druga na Ponikvi sami, kjer se je zaslislalo okoli 40 prič. Med zaslišanimi pričami jih je zlasti pet pod prisego tako uničujoče izpovedalo, da je moral vsak priprosti človek reči, trditve obtožencev so resnične, dokaz resnice je doprinešen.

Tu pa zasliši sodnik vdovo Huber samo, ki je pod svojo prisego vse izpovedbe drugih prič naravnost na laž postavila. Položaj je bil sedaj naravnost mučen. Kajti vsakdo je stal pod nepremagljivim vtisom, da se je po krivem prisegalo. Na kateri strani, moralo bi dognati šele kazensko sodišče in spisi bi se morali takoj odstopiti državnemu pravdniku. S tem bi se stvar zopet zavlekla, kmetje bi imeli zopet poto, sitnosti in stroške. Vočigled temu in ker ni Gebauerju ničesar vzeti, so na sodnikovo prigovarjanje privolili v poravnavo, katero je Gebauer z obema rokama sprejel, dasi ni ž njo popolnoma opran. — Ker pa se Gebauer s to poravnavo javno baha in se nam kmetom posmehuje, nimamo nič proti temu, če se začne državni pravdnik za to stvar zanimati in če si ogleda tudi spise deželne sodnije v Gradcu, nanašajoče se na ločitev zakona zak. Gebauer.

Priče, na ktere smo se sklicevali obtoženi kmetje, so državnemu pravdniku vsak čas na razpolago. Prosimo torej, naj posveti v to zagotetno zadevo, da se bo vedelo, kdo je po krivem pričal.

Shod v Trnovljah pri Celju 13. febr. ob 3. uri pop. pri Ložnarju (gospa Pilih).

Iz Žalca je čitati v „Straži“ in „Slovenec“ nekaj prav slabo pisanih izlivov klerikalne jeze, da so zvezarji pogoreli pri volitvah odbora kmet. podružnice in pri obč. volitvah v Žalcu. (Ti izlivi in natolcevanja klerikalnega vodje, katerega se je v noči po volitvah postavljalo iz žalskih gostiln na cesto, so naprednjakom popolnoma brezpomembni Bevskanje kaže le, da mi jahamo!

v Iz Mozirja. Svoječasno se je poročalo, da se namerava za gornjegrajski okraj ustanoviti samostojno okrajno bolniško blagajno. Razposlala se je na vse občine omenjenega okraja prošnja za ustanovitev. To naj blagovolijo občine podpisati ter poslati direktno na ckr. namestnijo. Ker nam gre do oblasti na roko, se nadejamo, da se stvar za naš okraj ugodno reši, s čemur bi storili v gospodarskem in narodnem oziru korak naprej. Za pripravljalni odbor: Rudolf Pevec.

Št. Jurij ob j. ž. Gosp. urednik, dovolite mi nekaj prostora v vašem cenjenem listu; hočem postati priden dopisnik. — Čuk se je oženil, hopsasa... Te besede so nam prihajale na misel, ko je ugriznil v zakonsko jabolko naš novi »Gastwirt« Francel Zličar, vulgo Lentatov Ranček. Spoznal je, da potrebuje pri svojih klerikalnih farbarijah pomagaca v krilu, kateri ima bolj gibčen jezik... Bolj pozno je že, no klerikalci imajo pač bolj prirojeno — po časno pamet! Postelji — za svojo osebo in za svojo »milostljivo« Filčko — je pa naročil »kot vrl naroden Slovenec« pri celjskem Rakuschu. Dobro bi bilo »Rančeka« za dolga ušesa prijeti in mu pokazati našo slovensko trgovino »Merkur« g. P. Majdiča! So pač klerikalci: v ustih narodnost, v srcu nagnjenje do nemčurstva in mržnjo do lastnih bratov. — To je dobro priporočilo za novi »Gasthaus Franz Schlitscharr«!!! — Kmalu več! — Novi dopisnik P.

v Krvava gostilja. V šentjurski okolici so se na neki gostiji do krvavega stepli. Nek fant je svojemu 25 letnemu tovarišu s sekiro razbil lobanjo. Nesrečnež leži v celjski bolnišnici.

z V Št. Petru na Medvedjem selu se je dne 31. januarja poročil posestnik gospod Franc Gobec z gospico Anico Stiplovšek. Vrlemu somišljeniku iskreno čestitamo!

d Sv. Štefan pri Šmarju. Na tukajšnji pošti se silno jezijo na „Nar. List“. Pretečeni teden je dobil eden naših naročnikov „Nar. List“ št. 4. popolnoma razmesarjen in razcapan. Stvar bomo zasledovali. (Opozarjamo naročnike pri Sv. Šte-

fanu, naj nam vsak tak slučaj naznanijo. Bomo poštarico sčasoma naučili reda! Uredništvo).

Shod v Trbovljah 13. febr. ob 3. uri pop. pri Kukenbergu (poleg cerkve). Govori dež. posl. dr. Kukovec.

a Iz Trbovelj. Na letošnjem občnem zboru „Sokola“ se je izvolilo jako vrlo načelstvo v osebah brata Počivavška, ki je starosta, b. Goropovšek, podstarosta, b. Močnik, podnačelnik, b. Velkavrh, tajnik, b. Režun, blagajnik. Te osebe jamčijo za dobrobit in razcvit našega društva.

a Iz Trbovelj. Trboveljsko narodno občinstvo opozarjamo na gostilne, kjer se je pretekli mesec nabralo v C. in M. nabiralnike ženske podružnice 30 K 50 vin. Pri Plavšaku 10 K 50 vin., pri Dimniku 11 K in pri Fortju 9 K. Objednem pozivamo one gostilne, ki imajo tudi nabiralnike in stalne goste teh gostiln, naj ne zamude nobene prilike darovati ali pobirati za dom. Veliko ležeje je na nataracih, ako bi znale vsako dobro priliko v to vporabiti. Malo več narodne zavesti in požrtvovalnosti!

a Iz Trbovelj. Iz noveletnega poročila župnijskega urada posnamemo, da je bilo leta 1909 v Trbovljah 531 krstov, 317 pogrebov in 93 porok. No sveta še ne bode konec, kakor se vsaj v Trbovljah kaže, ker je prebitka 214 glav.

Brežiški okraj.

Shod v Župelevcih 13. febr. ob 3. uri pop. pri Mišku Janežiču.

u Iz Sevnice. Predzadnji četrtek 27. jan. zvečer je gorela hiša, tukajšnega nočnega čuvaja Markota. Kdo je zanetil ogenj, še ni znano. Vse to nas ne bi zanimalo, ko ne bi naša „vrla“ seveda nemška požarna bramba pokazala vso „požrtvovalnost“. Sto korakov od pogorišča je shranjeno gasilno orodje in vendar je trajalo četrte ure predno sta dva gasilca prišla z malo brizgalnico na lice mesta. Društvenega poveljnika ni bilo nikjer, kar se tudi staremu možaku ne sme v zlo šteti. Saj bi bilo tudi bolje, da svojo čast odloži. Njegov namestnik pa zopet ni imel časa; kakor smo pozneje zvedeli, je imel doma med tem časom posebni opravke. Prišel je pač pozneje na pogorišče ko je že zgorelo, kar je mislilo in tudi tamkaj je pokazal svojo surovost. — Namen in pomen društva pod sedajnim vodstvom je hajlati in izzivati po gostilnah mesto bližnjemu priti na pomoč.

u Iz Sevnice. 2 tm. se je vršila zopet protestantovska maša in sicer ne več pri dr. Wierroitherju, ker ta odide prihodnje dni v stran, ampak v gostilniški dvorani gospoda Maksa Kevčiča. Ali se je v zadnjem času naveličal gostov Slovencev. Mogoče mu bodo Nemci — protestanti dali več zasluga.

u Iz Sevnice. Skoro po vseh gostilnah se imeli letos domače veselice. Samo narodna društva se ne gibljejo nič. Žalostno pa resnično. Nobene predstave, ne koncerta, ne plesa nismo imeli ta predpust. Kaj pa „Sokol“? Že pol leta se ne telovadi. — Molčimo za danes in si si prihranimo, kar imamo povedati, za drugokrat. — Žalostno je pa le!

z Prestavljen je okrajni sodnik v Ljutomeru Alojz Doxat v Kozje. Torej popolnoma slovenski okraj bo osrečen s tako zagrizenim nemškim sodnikom kakor je Doxat!

b Iz Podsrade. Podsredsko faro je mariborski škof oblagodril (?) z dvema duhovnikoma, ki sta prej vse drugo, kakor božja namestnika; našim bralcem je delovanje obeh že dobro znano, saj „zasluge“ obeh vestno beleži „Nar. List.“ — Vsakega, ki ne trobi v njun rog, skušata na vse mogoče načine očrnuti pred farani in ga uničiti. To dokažemo takoj: 1. Naš ljubi g. Matijče je dalje časa bojkotiral tukajšnjega trgovca gospoda Ernest Kosa in kupoval vse svoje potrebščine v Kozjem, — bojkotiral ga je pa samo vsled tega, ker je bil mnenja, da je g. Ernest Kos naš pristaš! — Ko je pa g. Ernest Kos v krajnem šolskem svetu glasoval po župnikovi volji, pa je bilo naenkrat vse dobro! — G. Matijče je baje zagotovil g. E. Kosu, da se bo zategadelj peljal v paradiž v I. razredu brzovlaka... Dne 9. presenca je naš ljubi g. Matijče javno raz prižne hvalil g. E. Kosa; mi g. E. Kosu te izvanredne „časti“ ne zavidamo. Svetujemo mu le, naj bode premišljen in naj ne zabavlja več po „Straži“ čez našo stranko, — če želi, da ostanemo še vnaprej njegovi odjemalci!!! — Toliko za danes, ob priliki kaj več. — 2. V bližnji vasi Železne je živel delj časa pri svojih stariših mladenci Josip Planinc. Ta mladenci je nekaj časa iz prijaznosti pomagal pri pripravljanju dveh iger v „Kat. izobr. dr.“ — in glej, jel je sloveti po klerikalnih gozdih, da je katoliško-narodni, vrl mladenci, govornik itd. itd. Mladenci Jos. Planinc je bila v kaplaniji in v farovžu na razpolago izvrstna postrežba; „Slov. Gosp.“ ga je v svojih predalih slikal kot vzglednega mladenci itd. —

Ker je Josip Planinc videl, da je pri kaplanu vse piškavo, — je svojo pomoč odpovedal in abominiral si je „Narodni List“. In glej hudiča, cela ploha psovk, dišečih na katoliški duh, se je vsula na ubogega mladeniča; g. kaplan ga je imenoval v „Slovenca“ in „Slov. Gosp.“ „lajnarija“, „liberalnega petelina“, „škrica“, „lopova“, „nesramno človeče“, „nesramnega dopisuna“ . . . . .; celo raz prižnito je bil nečuvno napaden. — Toraj, kakor hitro je mladenič Josip Planinc prinesel malo svitlobe v Podsredo in jel javno za „Nar. List“ delovati — je pa v očeh g. Bartelna in g. Matijčeta — „izvržek človeštva“. — Taka je duhovščina v 20. stoletju!!! — Kmalu še več primerov. — Eden bivši klerikalec, ki je spoznal namene današnje duhovščine in je katagorijalno postal somišljenik „brezverne“ „Nar. stranke“.

u Iz Podsrede nam je vrnil „Nar. List“ mladenič K. z opombo, da je to primoran storiti od strani svoje „pobožne“ matere, katera se baje boji za dušo svojega Tončka.

b Dobova. Denar za železniško postajo v Dobovi se je s prav veliko težavo spravil, a hvaležni smo vsem darovalcem, ki so tako omogočili, da smo sploh dobili postajo. Največ je žrtvovala občina Vel. Obrež. Ž njo pa se je zavezala tudi občina Rigonce, da bo odgovorna tudi za poznejše stroške. Občine so dale zidati postajo, a nimajo do nje nikakih pravic, temveč morajo celo skrbeti za vse potrebščine. Železnica se je bala, da ne bo vsak dan 5 K prometa, izkazalo pa se je, da prinaša postaja južni železnici 1000—1500 K mesečnih dohodkov. To pa ji še ni dovolj; občine naj zidajo stranišče in bogve kaj še vse in tako je železnica nadiktirala tema dvema občinama okroglo svoto 1100 kron. Zidavo in oskrbo potrebščin pa si pridružuje sama in pravi: Ta vsota se mora plačati; če pa stroški ne bodo znašali toliko, smeta občini preostanek nazaj zahtevati, če pa stroški ne bodo pokriti, sta občina Vel. Obrež in Rigonce obvezani doplačati. Žid-podjetnik bo gotovo manj računil? Res lepo zdaj gojiti. Niso zadovoljni z mastnimi kronkami, ki jih daje postaja, oskubiti nas hočejo popolnoma.

b Iz Dobove. (Povodnji. — Nesreča.) Kar trikrat v enem mesecu sta pristopili svoje bregove Sava in Sotla. Sava preplavi del Mosteca in cesto, ki pelje skozi Mostec, Sotla pa na dveh mestih okrajno cesto proti Hrvatski; tako smo v vsakem takem slučaju zaprti proti trem stranem, edino proti Kapelam imamo prost izhod. Le prav daleč, po ovinku in skrajno slabem potu, je komu mogoče priti do Brezic; na Hrvatsko pa le ob železnični progi in dobri volji žel. uslužbencev. Kdor pa je preveč predrzen in gre v smeri ceste preko vode, ga zna odnesti celo v Savo. Večidel razkoplje deroča voda cesto, kar je povzročilo že nekaj nesreč. Čas je že, da bi se temu kako odpomoglo, a kakor je videti, se merodajne oblasti kaj malo pobrigajo za ta kotichek Štajerske. Mislijo si: kmet naj le plačuje, saj je potrpežljiv, njegov hrbet pa močen. Kaki zakotni nemški vasi bi se hitro pomagalo. — Dne 5. tm. okoli ene po polnoči, je povozil vlak tridesetletnega Janeza Cvetko. Imel je neozdravljivo bolezen, ki je menda bila vzrok njegovi zmedenosti. Govori se tudi, da je neko zimo padel v vodo, se prehladil ter od onega časa vedno hiral. Včasih si je domišljeval, da mu Bog samo zato ne da zdravja, ker preveč je; tedaj je minulo po 3 dni, da ni zaužil nitiake hrane. Poleg povoženega so našli dva robca, s katerima si je privezal vrat na žel. tir. Odrezalo mu je glavo nad spodnjo čeljustjo. — Pred leti pa je povozilo njegovega očeta, vračajočega se s sejma. Imel je v roki odprt dežnik, ki ga je držal proti dežju in vetru ter tako preslišal od one strani bližajoči se vlak. Vlak ga je podrl in ga vlekel s seboj še kakih 10 korakov.

b Iz Podsrede. Dne 1. svečana smo imeli v našem „Kat. izobr. dr.“ zopet „tingel-tangel“ v obliki igre „Dve matere“. Kaplan ni blagoslovil svojih „šaušpilerc“ z blagoslovljeno vodo, ampak z — vinom. —

b Iz Podsrede. Naš kaplan Podpečan je odvrzel več starih igralcev in igralcev in si prisrbel par novih, ki pa niso kaj prida. Prejšnji so ogorčeni in so obrnili kaplanu hrbet.

u Globoko pri Pišecah. Naš mladi gospodek se nedeljo za nedeljo bolj domačega čuti v naši župniji. Pa če so Pišecani tako zaspani da vse voljno pretrpe, bomo se pa mi malo zdramili. — Zdaj že od Božiča napada skoraj v vsaki pridigi napredno časopisje, ter svari pred njimi, češ da zastuplja mladino. Mar mislite, da so samo vaši časopisi in brošure „dobre“, ki jih priporočate v čtivo svojim?! Kje se nahaja več laži, kje se poštenjakom bolj krade čast kot v klerikalnih časopisih kakor so „Slov. Gospodar“, „Straža“ in drugi?! Pa kaj! Namen posvečuje sredstva. Najprej bližnjega duševno ubij, potem mu zavij oči, kakor ne bi o vsem nič vedel. — To je metoda „dobrega“ našega katoliškega časopisja. — Fej vas bodi, farizeji! Ponekod Vas že poznajo, a prišel bo čas, ko bo ljudstvo tudi tukaj spoznalo; takrat pa tudi Vaši „dobri“ časopisi ne bodo več pomagali.

b Pišce. Ne mislite si, da so Pišce najzadnji kraj na svetu. Slovijo dosti po svojih lepih goricah ter izvrstno vinsko kapljico. Razvi-

jati so se začele pa tudi na političnem polju, posebno letos, ko je začel kaplan med nami bratomorni boj. Strašno ga vest peče, ko vidi, da precej „Narodnih listov“ pride v naš kraj. Pa to še ni vse; Kaj pa: „Svobodna misel“ ki je precej razširjena v naši župniji?! Pa še nekaj se je in se še bere, namreč: tista rudeča knjižica, tako imenovana škofova brošura. Ta roma po vašem geslu: „Od sosedu do sosedu“. — Gospod kaplan, kdo bolj zastuplja? Napredno časopisje ali Vaš oziroma ljubljanski škof?! Zakaj pri nas vera peša? Kdo je krivec? Kaj pa s tistimi groši za tombolo, kedaj jih dobimo nazaj? Ali veste pregovor: Osel se samo enkrat na led spelja? — Župnikovi kuharici pa tudi svetujemo, naj bo mirna; ker mi živimo njo, ne ona nas. O tej malenkostni osebi za danes dosti. — Čuk.

b Globoko pri Pišecah. Predsednik „izobraževalnega društva“ se je ločil od samskega stanu ter se preselil v možko dobo. Ako gre ž njim stopi tudi društvo, se še ne ve.

b Iz Podsrede. („Glej, ozdravljen si, ne greši več, da se ti kaj hujšega ne zgodi.“ Jan. 5. 14) — V znanje tistim, ki še nimajo velikonočnega spovednega listka! — Pridite vsi v Podsredo, naš g. Matijče bo vsakemu s priznano gostoljubnostjo in prijaznostjo postregel. Ker pa na tem svetu ni nič zastoj, boš moral tudi ti za ta „vozni listek v nebese“ odšteti par desetice. Kdor bo kaj za cerkvena zadolžena okna daroval, dobi „vozni listek v nebese“ za — prvi razred! — Naš gosp. Matijče ti bode vse na dolgo in široko razložil, koliko gre za cerkvo, za sveče, za mežnarja in organista Vulčkenga, ki ogenj v cerkvi piha itd. Hudomušneži pa pravijo, da so vse te sveče, vsi sv. Janezi Krstniki in vse druge nujne cerkvene potrebe v Matijčevem — — — žepu! Bilo bi umestno, če bi kdo zopet podmolil g. Matijčetu pod nos brošurico „Štolnina“, ki je pravkar izšla v „Narodni založbi“. Ta brošurica se je zadnje dni zelo razširila, skoraj v vsaki hiši jo že imajo; prav, naše ljudstvo se mora poučiti, koliko ima plačevati štolnine za posamezne slučaje! — Kdor je še nima, naj jo takoj naroči pri „Narodni založbi“ v Celju; stane le 20 vin. s poštino vred.

a Iz Podsrede. Poročil se je g. Josip Presker. Mlademu narodnemu paru želimo obilo sreče!

Konjiški okraj.

u V Vitanju je umrla predzadnji torek mati spoštovanega župana, ravnatelja in šolskega nadzornika v Trbovljah, g. Voduška.

Mariborski okraj.

u Iz Maribora. (Poglavje o naši nezavednosti). Nekateri Slovenci, v prvi vrsti nekatere dame, so si vbili v glavo, da je vse drugo boljše; samo ne slovenskega obrtnika, — vsak drugi razume obrt boljše, le Slovenec nič. In magari ima slovenski trgovec svilo najlepše kakovosti in močno kakor usnje ter še poceni povrh, vse ne pomaga nič: gre se k Nemcu. Odkod in odkeďaj to, ne vem. Res je, da so tudi naši trgovci svoj čas marsikaj zagrešili, ali to je že davno minilo. — V Mariboru imamo n. pr. tudi trgovino s papirjem in razglednicami, a koliko je Slovencev in Slovenk, ki si nabavljajo tako blago v trgovinah, kjer jih izzivajo nemški pomočniki z nemškimi verižicami! Papir slovenskega trgovca menda ne drži črnila, kaj?!

Poglejmo si še nekoliko naše „Kat. delavsko društvo“ v Mariboru. Kaka množina slovenskih delavcev je tam, predsednik je slovenski duhovnik, a razun redkega slovenskega petja so izključno nemške predstave. Slovenski delavec ne sme biti v resnici Slovenec, kvečjemu na tihem, pa le na tihem! Da bi pa gledal na odru če že ne izvirno slovensko, pa vsaj igro v slovenskem jeziku, tega pa ne, ker znal bi se udreti oder in zrušiti nad glavami strop. Škoda bi kapda ne bila na slovenskem, pač pa na nemškem delavcu!

Prihodnjič še pa nekoliko o narodnjaštvu v naših družinah! Zdravi, g. urednik!

u Nemški lopovi v Mariboru ukradli so na „svečnico“ večer, ko se je vršila v „Narodnem domu“ gledališka predstava, iz veže „Narodnega doma“ stolec ter ga odnesli kakih 30 korakov in ga tamkaj na drobne kosce razbili. Poskrbelo se bode, da v bodoče te nemške barabe ne bodo imele več prilike, kazati v „Nar. Domu“ svoje nemške olike!

u Iz Frama. Tukaj je neki človek, katerega imena skoraj ni vredno zapisati. Vendar ga objavimo, da ga bo ljudstvo spoznalo. Imenuje se obermüllerja, piše se pa Franc Krištof in je rojen v framskem pohorju. Sedaj je velik sovražnik vsega, kar je slovensko. Pred kratkim je tepel nekega mladeniča, ki mu ni nič žalega storil. Zato pa se je moral pred mariborsko sodnijo za-

govarjati in mastno plačati. Pusti rajši visokoleteče „nemške“ misli in namene, kajti s temi boš pri nas nizko sedel. Če ne bo miru, bomo povedali marsikaj o ponočnih dogodkih v tovarni g. Krainza.

a Podraženje živil v Mariboru. Mariborski trgovci bodo odslej prodajali sladkor (v celih komadih) 88 vin., koščkov pa 92 vin., milo 72 vin., Kumerol in Ceres 1 K 46 vin., radinsko slatino po 24 rozaško po 30 vin., bučno olje po 1 K 44 vin. Trgovci pravijo, da so železniški tarifi zvišani in da so tudi tovarne podražile svoje izdelke.

v Očeta okradel. Kočar Jože Pečar v Sp. Dupleku je te dni skupil za svinje 160 kron. Njegov 20 letni sin, kateri je bil zaradi poskušane uboja že obsojen na 2 leti in 6 mesecev ječe, je došel domu na obisk in ukradel očetu omenjeni denar. Uzmovič je na to zbežal.

a Kako draga je ljubezen! Pod tem naslovom piše „Slovenski Gospodar“ z dne 3. febr. sledeče: „Neki učitelj je imel razmerje s hčerko vaškega gostilničarja. Medtem ko se je šlo dekletu v mesto kuhat učiti, si je učitelj zbral drugo nevesto, ki je bila bolj bogata. Oče zapuščene je dotičnega učitelja tožil, ki je bil obsojen na 600 kron, beri šest sto kron. Torej kako draga je ljubezen?“ — Mi pa lahko zapojemo drugo pesmico: „Neki župnik je imel razmerje s hčerko vsakega, če je bila dotična tako neumna; dočim se je pa gostilničarjeva hčerka res šla kuhat učiti in ne morda kam v kak miren kotichek, je župnikova lepa navada, pošiljati svoje ljubice redom na kak „tečaj“, „gospodinjsko šolo“ ali v „toplice“. Če bi vsi očetje zapeljanih deklet župnika tožili, hencajte, to bi bila pač draga ljubezen! Sicer pa župniku že druge tožbe dosti slane hodijo“, — Pa to se seveda ni godilo na Črešnjevca.

z Iz Studencev pri Mariboru. Javna „Slovenska čitalnica“ v Studencih je že otvorena na okrajni cesti št. 17 (v hiši družbe sv. Cirila in Metoda). Bralno in pevsko društvo „Maribor“ čegar last je čitalnica, je s precejšnjimi žrtvami opremilo čitalnico s pohištvo in raznimi potrebščinami ter poskrbelo, da bodo imeli čitatelji vse možne ugodnosti. Razporejenih je 13 slovenskih listov in mesečnikov in eden nemški dnevnik. Po potrebi bo se število časopisov še dopolnilo. — V čitalnici se bodo vršili pogostoma zabavni in poučni sestanki in sicer po možnosti vsako drugo soboto ob osmih zvečer. Čitalnica je odprta vsak dan od pol 8. zaran do 9. ure zvečer in sicer vsakomur brez ozira na mišljenje in spol.

z Iz Maribora. V preteklem letu se je nabralo v Narodnem domu po vinarjih v pušici družbe sv. Cirila in Metoda 837 K 30 v, v pušici za „Sokolski dom“ 340 K 46 v, v pušici „Ljudske knjižnice“ 185 K 82 v, skupaj torej 1363 K 58 v. Razen tega se je nabralo narodnega davka za družbo 335 K.

a Podravska podružnica slov. plan. društva vabi svoje člane na občni zbor dne 13. svečana ob 3., ozir. 4. uri popoldne v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah. Na dnevnem redu se običajna poročila in volitve odbora za naslednja 3 leta. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

v Spomladanski poučni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo se vrše dne 7. do 18. marca na deželni vinorejski šoli v Mariboru in sicer za posestnike, njihove sinove in viničarje. Javiti se je treba do 23. tm. ravnateljstvu vinarske šole.

v Redek slučaj. V mariborski frančiškanski cerkvi sta se minuli pondeljek poročila neki Ferd. Srp in M. Schenk. Obenem so nevestini stariši obhajali srebrno, nevestni ded in babica pa zlato poroko.

z Sv. Barbara pri Mariboru ima od jeseni narodnega trgovca g. Josipa Kranjca, rodom Šentjurčana ob J. ž., kateri se je sedaj na Svečnico poročil z gospodično Miciko Ahmanovo, c. kr. poštarico tukaj. Ob tej priliki je nabrali mali narodnjak Pepček Kristl znesek 780 K v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Da bi bilo srečno!

Schifko in Živko. Kako velika je nestrpnost lenarčkih nemškutarjev, kaže sledeči slučaj: Tamkajšnji kaplan Peter Pavlič je klical hčerko nekega Schifka, ki je očitno velik German, v šoli ne Šivko, temveč Živko. Vsled tega se mu je punče v šoli upiralo, oče je pa šel nad kaplana in ga oštel, češ, da njegovo dekletu s tem smeši, ako jo slovenski kliče. Ker ga je tudi nekaj razžalil, je kaplan tožil in občutlivi Živko je moral plačati 50 kron globe za to, ker je nekoliko preživahno branil čast svojega nemškega imena. — Cele zadeve se je poprijel sedaj nemški drž. posl. Malik, ki grozi vsem oblastim in škofiji, da bode

v državnemu zboru strašen spektakel zaradi Šifka Živka, ako se kaplan, kateremu plačuje „Schulverein“ 6 kron za vsako uro poučevanja v veronanku, ne bo navadil pravilno klicati imen lenarčkih nemškutarjev.

v Šentiljska podružnica štaj. kmet. družbe je štela minulo leto 329 članov. Ta podružnica je ena najprirednejših: z gospodarskim delom širi nemštvo. Slovenci raje sodelujejo pri klerikalnih „izobraževalnih“ društvih — Nemce pa pusti delati tam, kjer se da največ opraviti.

a Iz Maribora. Okrajni šolski svet je predlagal za nadučitelja na nemških razredih leiteršberske šole sedanjega nadučitelja v Pobrežu, koroškega „Nemca“ Verničnika, za slovenske razrede pa Reicha, ki je nemškutar. Pa se še Nemci čudijo, ako slovenski poslanci obstruirajo v štaj. deželnem zboru!

z Za državna pravdnika sta imenovana državnega pravdnika namestnika Rudolf Tschech in Ferd. Duchatsch v Mariboru.

Ljutomerski okraj.

n Malanedelja. Naš precetinski učenjak L. še vedno ne da miru. Pred kratkim je napadel nekega poštenega moža v Pr. in mu sponašal dolgove. Dolžil ga je tudi, da ga je on dal v „Narodni List“. Dotični mož je na stvari seveda popolnoma nedolžen. Matjašek, Matjašek, svetujemo ti, da skrbiš bolj za svoje ko za drugih dolgove. Srbi te tudi naša nova šola, in praviš, da so „liberalci“ krivi, da je toliko stala, in da „liberalci“ najdalje niso plačali svojih deležev za te stroške. Matjašek, morda si bil takrat tudi ti še „liberalec!“ Sicer tvoje duševno obzorje itak ne pojmi, kaj je liberalec in kaj klerikalec. Zato pa le lepo miren bodi in pusti našo napredno mladino in našo šolo v miru, ker sicer znamo prijeti še za drugo pero. — Pa zdrav in ne zameri!

Kmet. bralno društvo v Vučji vasi je imelo dne 30. jan. t. l. svoj 3. redni občni zbor. Predsednik je poročal, da je društvo v minolem letu lepo napredovalo, ker si je nabavilo nov gledališki oder, vreden okoli 120 K, ter priredilo dve veselici s tremi gledališkimi igrami. — Iz tajnikovega poročila je bilo posneti, da je v letu 1909 društvo imelo skupaj 28 udov ter 4 odbore seje. Udje so plačevali po 2 kroni letne članarine ter bili naročeni na 10 časopisov. Knjižničar je dal na vedenje, da šteje društvena knjižnica 125 zvezkov in da so udje l. 1909 prečitali skupaj 223 knjig. Iz blagajniškega poročila je razvidnih 217 K 93 v. dohodkov in 193 K 89 v. izdatkov, tako da je koncem l. 1909 v blagajni 24 K 04 v. prebitka, ki se porabi v pomnožitev društvene knjižnice. Nato se je določila udnina za l. 1910, vršilo vpisovanje udov, ki so si določili dosedaj naročene časopise ter izvolili novi odbor za tekoče društveno leto. Predsednik je zopet g. Franc Žitek, veleposestnik v Bučecovcih. Petje je vsled smrti nadučiteljeve hčerke izostalo. H koncu je predaval g. Cvetko o pravilnem sajenju sadnega drevja, o zatiranju škodljivcev sadjarstva in o gnojenju.

a Iz Ljutomera. Utonil je v noči 2. t. m. bivši cvenski pismonoša M. Kralj, ko se je vračal iz Cvena v Ljutomer. Padel je najbrže vsled ne previdnosti v poln jarek ob potu in storil nesrečni konec. Pokojnik je bil slovenski volilec Ljutomerske občine ter član veteranskega društva, katero mu je preskrbelo zelo lep pogreb v vsemi častmi.

a Iz Ljutomera. Veteransko društvo v Ljutomeru je imenovalo na zadnjem svojem občnem zboru velerodnega g. dr. Miroslava Ploja, dvorn. svetn. in drž. poslanca soglasno častnim članom, za zasluge, katere si je stekel za to društvo.

d Malanedelja. Pri nas je neko človeče, ki grdo in predrzno obrekuje in blati vse Slovence. Imenuje jih neumneže, lumpe, lopove itd., Nemce pa stavi v najlepšo luč. In ta človek si je po letu samo pri tukajšnjih prebivalcih, ki so sami Slovenci, lepe kronice zaslužil, živi od našega kruha in denarja, sedaj pa nas hoče tako žaliti. S takim postopanjem ne boš pridobil „prijateljev“. Pomisli samo, Andrej, kaj bi rekli Nemci, ko bi prišel med nje kak Slovenec in jih začel psovati in grditi. Ti pa si rojen Slovenec in tako delaš! Zlepa te opominjo, bodi pameten in ne zabavljaj na ljudi, od katerih živiš. Ponosni biti na svoj slovenski narod, so nas učili v šoli in nas učijo izven šole ljudje, ki nekaj več razumejo ko kak zidarski pomočnik.

Slovenjegraški okraj.

Shod v Vuzenici 13. febr. ob pol 9. uri dopoldne v Mravljakovi gostilni.

Shod v Šmartnem pri Slovenjgradcu 13. febr. ob 4. uri pop. v Kacovi restavraciji.

n Iz Starega trga pri Slov. Gradcu. Zadnje nedeljo je priredilo tukajšnje „Bralno društvo“ v

prostorih g. Petriča predpustno veselico, katera je v vsakem oziru sijajno uspela. Uprizorila se je precej težavna burka s petjem „Moč uniforme“. — Vsi igralci so nastopali popolnoma pravilno, kakor bi bili že vajeni gledaliških desk. Gledalci so svojo zadovoljnost izrazili z glasnimi vzkliki in ploskanjem. Posebno hvalo zaslužita krojač Cvirn (g. Klajnšek) in njegova žena (Apačnikova Micka.) Zadnja se je izkazala kot izborna moč. Ljubko sta igrala Lizika (Schöndorferjeva) s krojaškim pomočnikom Milkom (g. Bračko), kateri je s svojim igranjem zbudil veliko smeha. Pozabiti ne smemo žida Majerja (g. Štrnc) in eksekutorja (g. Vodovnik), katera sta jako dobro rešila svojo nalogo. Pohvaliti se še mora izborna petje, posebno mešani zbori so lepo doneli. Torej hvala Vam, dragi igralci in igralka, za ta užitek! Zato le neutrudno naprej po začrtane poti, ki bo Vam in nam donesla še mnogo veselja.

v Iz Plešivca pri Velenju. V četrtek dne 3. tm. je umrla soproga šol. voditelja v Plešivcu g. Nuša Bregant roj. Lušin.

a Iz Velenja. Zborovanje in volitev c. kr. konjerejske družbe za okraj Šoštanj se vrši v nedeljo, dne 13. svečana 1910 v hotelu „Avstrija“ ob 3. uri popoldne. Pri tej priliki bode o konjereji predaval gospod živinozdravnik iz Slovenj Gradca in govorili bodo tudi drugi gospodje. — Konjerejci in prijatelji konjereje pridite v obilnem številu!

z Grozna nesreča se je pripetila dne 4. t. m. popoldne na vuzeniški postaji. Tovorni vlak št. 84 se je namreč premikal proti skladišču in je po naključju zadel v hrbet sprevodnika Schinderinga. Ta je padel pod kolesa in se pri tem smrtno ranil. Sicer je takoj prihitel zdravnik in ga za silo obvezal ter dal s prvim vlakom prepeljati v celovško bolnišnico, pa vsaka pomoč je bila zaman. Ubožček je še tisti večer umrl.

n Pravico javnosti je podelil naučni minister Stürgkh nemški ljudski šoli v Velenju.

z Iz Šoštanja. Občni zbor telovadnega društva „Sokol“ v Šoštanju je sklenil, da si postavi svoj dom. Obrača se do vseh narodnih dobrotnikov in prijateljev sokolstva, naj blagovolijo s prostovoljnimi prispevki podpirati to podjetje. Izkazi bodo objavljeni v tem listu.

Ptujski okraj.

Shod pri Sv. Barbari v Halozah 13. febr. ob pol 9. uri zjutraj pri Korenjaku.

Shod v Rogatcu 13. febr. ob 3. uri pop. pri g. Butolenu.

Shod v Žetalah 13. febr. ob pol 9. uri zjutraj pri g. Berligu.

Shod v Središču 13. febr. po večernicah pri Zidariču.

p Iz Čirkovec nad Ptujem. Piše se nam: Tukajšnji polgruntarji so šli v občinsko pisarno račune pregledovat. Ljudje govore, da so med tem tudi kozle drli. Bili so tako „mehki“, da niso računov poznali. Predržnili so se pa tako daleč, da so slovenski napis občinske pisarne strgali raz stene. Slišalo se je na potu od teh razbijačev naslednje besede: Kdor hoče pijan biti, mora kaplanovo vino piti. Gosp. kaplan Melhijor Zorko jih je baje poprej napajal. Zorko, znan po Rečickem konzumu, ali slutite, kaj bo rekla sodnija k tem kravamom?!

n Sv. Bolfenk pri Središču. Po posredovanju bralnega društva „Lipa“ je priredil dne 21. in 22. prosinca t. l. ekonom g. Stanjko Franjo iz Ljutomera v društvenih prostorih bralnega društva poučni knjigovodski tečaj. Udeležilo se ga je 16 ukaželnih posestnikov, mladeničev in mladenk; vsi so se oba dni vneto in pridno učili za kmetijstvo dobrih in koristnih stvari. Zahvaljujemo se tem potom g. Stanjku, da se je k nam potrudil, posebno, ker je imel k nam in nazaj domov res slabo pot. — Tudi sl. šolskemu vodstvu izrekamo iskreno zahvalo za posojilo šolskih tabel, katere so se rabile za pouk. — Konečno želimo, naj obrodi ta tečaj obilo uspeha, posebno ker je imel tudi svoje gotove nasprotnike.

p Ptuj „Štajerc“ stresa v svojem zadnjem lističu zopet svojo jezo na tukajšnjega dopisnika slovenskih listov. — Budalasti „Štajerc“ namreč misli, da moramo mi požreti vse njegove laži in neumnosti in da sme samo on svoje neslane notice pošiljati v „Marb. Zeitg.“ in „Grazer Tagbl.“ Ne boš Miha! Naravnost nesramno pa je, da se predrzne „Štajerc“ vprašati g. dr. Horvata ako ima on svojega koncipienta samo za to, da dopisuje v slovenske liste. Gosp. dr. Horvat bo najbrž šel budalastega „Štajerca“ vprašat, zakaj sme porabiti on svojega koncipienta! Sicer pa naj nemškutarski „Štajerc“ nikar ne misli, da razun omenjenega koncipienta ni med ptujskimi Slovenci nihče zmožen pisati v slovenske liste! Čimbolj se bo „Štajerc“ razkoračil, temveč bomo pisali o njegovih nemškutarskih lumparijah.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Bralno društvo „Lipa“ je v zvezi s slovensko napredno mladinsko organizacijo priredilo dne 6. svečana t. l. ob 6. uri zvečer v šolskih prostorih veselico s sle-

dečim vspešdom: 1. Nagovor g. nadučitelja Fr. Cajnka na zbrano občinstvo. 2. Nastop šaljivega Jaka; 3. Gledališka igra: „V Ljubljano jo dajmo.“ — Radi bolehnosti dopisnika obširno poročilo prihodnjič.

Sv. Andraž v Leskovcu. Pri nas smo že 13. oktobra 1883. rešili berjno in smo jo tudi plačali, a še vedno se fehtari kakor poprej. Ali res ni proti temu nobene pomoči? Upreti se ljudje ne upajo, če pride g. fajmošter sam v svoji mogočnosti, drugi pa zopet mislijo, da duhovniki samo od bere in od maš živijo. (V eni prihodnjih številkih bomo povedali cenj. bralcem: koliko duhovniki dobijo državne plače! Op. uredn.)

a Iz Kostivnice. V soboto, dne 2. svečana 1910 zjutraj ob 8. uri je v tukajšnji župniji po dolgotrajni boleznir mirno zaspala blaga žena, predobra mati, gospa Ana But, (Wutt) stara 81 let. Pogreb je bil dne 7. svečana 1910 zjutraj ob 9. uri z velike udeležbo ljudstva od blizu in daleč. Ob grobu premile, blage mamice žaluje 5 otrok, in sicer 1 hče. in 4 sinovi, med njimi vpokojeni c. kr. davkar Simon Wutt, ter mnogo vnukov in pravnukov. Bodi ji zemljica lahka!

z Iz Ormoža. Dne 30. januarja so imele tukajšnje vsenemške podružnice „Südmarke“ ter „Schulvereina“ svoje občne zборе. Med novoizvoljenimi odborniki teh podružnic najdemo gospoda Mathiasa Weseliča, slikarja in trgovca s steklom, gospo Ido Martinz, soprogo trgovca, g. Krebsa, kolarja ter g. M. Bauerja, gostilničarja. Ali se s tem gospodje hočejo nam priklopiti?

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

d Seja glavnega odbora in pododborov ZSNM se vrši v nedeljo dne 13. febr. ob 2. uri popoldne v Celju, zbirališče v rdeči sobi Narodnega doma. Pozivamo še enkrat vse odbornike, da se gotovo udeležijo seje, in pododbore, da pošljejo svoje predsednike oziroma predsednice in tajnike gotovo k seji. Razpravljalo se bo o bodočem delu zveze in pododborov. Mladinske pozdrave!

n Predsednik ZSNM tov. Andrej Oset nam piše iz Andritza: Moje zdravje se je obrnilo na bolje ter sem zopet v šoli. Pozdrav vsem vrtilim tovarišem in tovarišicam!

n Iz pododbora „Zveze slovenske napredne mladine za Središče in okolice.“ Vsled sklepa odbora se je naprosil g. Kosi Anton, šolski vodja tukaj, da predava v mesecu februarju. Cenj. gospod je blagevolje ustregel naši prošnji in bo predaval o sledečem predmetu: „Črtice iz dušeslovja“ (znanstveno-poljudna razprava.) Ker bo predavanje, katero se vrši 20. februarja t. l. po večernicah v drugem razredu stare šole, jako zanimivo, — prosimo vse somišljenike za obilno udeležbo.

n Iz Podsrede. Tukajšnja napredna mladina se vse premalo giblje. Temu je pač največ krivo, ker nimamo Podsredčani še nikakega naprednega društva. Že večkrat sem povdarjal v „Nar. Listu“, kako zelo potrebno bi bilo, da si osnujemo v Podsredi društvo, mladini namenjeno, a vse moje besede so — glas vpijočega v puščavi. Res, pravo apostolsko delo storijo oni, ki nam osnujejo tako društvo. — Pravkar mi piše neka napredna mladenka iz Podsrede, kako zelo želi, da dobé napredni Podsredčani svoje društvo. O vrli, napredna mladenka, ti bi rada se vadila sukati „uma svetle meče“. . . . Napačen je nazor, da se kmečki mladini ni treba družega učiti, kakor da doma pri stariših pridno dela. — Nekdo je celo dejal: „Zum Kartoffelsammeln braucht man keine Bildung.“ (Za pobiranje krompirja ni treba izobrazbe.) A naši mladini je treba dandanes več vedeti nego samo pobirati krompir. . . . Mladina! Izobraževalno čelo je temelj vsega napredka, da, pogoj je obstanka našega naroda! — Pričelo se je na Spod. Štajerskem veselo gibanje; ustanovila se je „ZSNM“, ki hoče slovensko mladino vzpodbujati k izobrazbi! Le krepko na delo; Simon Gregorčič je pel, da naše življenje ni praznik, temveč da je delaven dan! Kdor se zna bolje vojskovati, zmaga, a kdor ne, — podleže! — Prvo sredstvo za dosego izobrazbe je pa vendar kako društvo, ki nudi mladini na razpolago knjige in časnike! Zategadelj oklenimo se misli: mi mladi Podsredčani moramo dobiti svoje napredno društvo!!! — Mladinske, napredne pozdrave! — Zlatoslav Planinc.

Vino! Vino!

Naznanjam krčmarjem in vinskim trgovcem, da imam v zalogi v Halozah (okraj Zavrč) in pri Sv. Barbari še veliko zelo dobrega vina naprodaj po ugodni ceni. Posredujem v vinski kupčiji in pošiljam na zahtevo zanesljivo in točno.

Jurij Gnilšek, veleposestnik pri Sv. Barbari v Halozah.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Cenj. gg. trgovce in obrtnike na deželi uljudno opozarjamo, naj se ne prenačijo pri nakupu reklamnih koledarjev za l. 1911 ter se ne dajo prepovoriti mnogoštevilnim agentom, katerih zdaj mnogo po vseh krajih. Zahtevajte preje vzorce ali pa se oglasite sami v Zvezni trgovini v Celju, kjer je veliko število krasnih in cenih vzorcev na razpolago, ter je na Spodnjem Štajerskem edino podjetje te vrste.

Št. 4237 II. 546

Razglas.

V deželnih drevesnicah v Gleisdorfu, Brucku na Muri in v Celju se bodo prodajale spomladi l. 1910 spodaj označene vrste sadnih dreves štajerskim posestnikom.

Drevesa se bodo oddajala kmečkim posestnikom in drugim nepremožnim posestnikom po 70 vin., premožnim posestnikom pa po K 1'20 komad. Posestniki, kateri želijo naročiti drevesca po nižani ceni po 70 vin., morajo doprinese ob občinskega urada potrdilo, da so v resnici kmečki posestniki ali da so nepremožni.

Naročila je treba poslati deželnemu odboru, katera se bodo tako dolgo sprejemala, dokler bo kaj zaloge in se bodo reševala po vrsti, kakor bodo prihajala.

Drevesca naj prevzame po možnosti vsak naročevalec sam ali ako se mu dopošljejo po železnici, naj jih takoj pregleda. Eventuelne pritožbe se naj pošljejo takoj vodstvu drevesnice. Na poznejše pritožbe se ne oziramo.

Popis

sadnih drevesc, ki jih oddajajo deželne drevesnice za
spomladansko sajenje v dobi 1910:

Tol. št.	I. Jablane	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		z visokimi debeli	s srednje visokimi debeli	priti- kavci	z visokimi debeli	s srednje visokimi debeli	priti- kavci	z visokimi debeli	s srednje visokimi debeli	priti- kavci
1.	Sevniška voščenska	—	—	—	—	—	—	431	85	—
2.	Veliki renski bobovec	366	23	—	2556	127	—	570	828	—
3.	Ananas reneta	—	—	60	—	—	—	232	235	356
4.	Baumanova reneta	288	—	—	38	—	—	967	362	10
5.	Damason reneta	274	21	2	—	—	—	1829	459	—
6.	Kanada reneta	560	10	300	—	—	—	—	324	12
7.	Rmeni bele fler	—	—	80	—	—	—	461	57	405
8.	Beli astrahan	59	30	—	83	—	24	21	9	5
9.	Charlamovsky	50	15	38	491	80	33	183	164	35
10.	Gravensteiner	66	—	7	200	27	11	—	—	—
11.	Prestonasl. Rudolf	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	Žareči kardinal	330	19	—	172	—	12	481	65	—
13.	London peping	188	10	54	—	—	—	475	140	257
14.	Ribstonov peping	17	—	6	566	14	—	746	52	—
15.	Lepi Boskop	80	—	—	—	—	—	9	—	—
16.	Haglon-grob	55	25	—	177	40	—	37	46	—
17.	Rdečkasta lesnika	36	—	—	1144	63	—	—	—	—
18.	Huberjeva moštnica	438	5	—	—	—	—	6	—	—
19.	Danciško kantovo jab.	—	—	—	433	49	58	—	—	—
20.	Rmena žlahtnica	—	—	—	708	56	35	—	—	—
21.	Landsberška reneta	—	—	—	754	35	—	—	—	—
22.	Rmena parmenka	—	—	—	428	46	11	—	—	—
23.	Princčevo jabolko	—	—	—	401	38	—	—	—	—
24.	Rmena letna reneta	—	—	—	385	46	—	—	—	—
25.	Rdeči jesenski kalvil	—	—	—	26	—	—	—	—	—
26.	Šampanjska reneta	—	—	—	—	—	—	208	103	—
27.	Cox oranžna reñeta	—	—	—	—	—	—	—	—	—

II. Hruške

1.	Dielova maslenka	33	19	74	817	19	300	—	146	304
2.	Postrovka	117	15	—	—	—	—	—	—	103
3.	Luiza Avranška	4	5	11	815	67	283	—	122	140
4.	Hardenpontova masl.	—	5	—	—	—	—	2	29	2
5.	Jožefina Mechelska	64	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	Sieglova maslenka	64	5	8	—	—	—	—	—	—
7.	Olivier de Serres	15	—	19	—	—	—	—	—	431
8.	Pastorka	51	1	39	608	49	214	—	—	92
9.	Salcburgerca	19	—	—	345	53	178	—	—	138
10.	Sterkman. maslenka	68	2	—	—	—	—	—	—	—
11.	Zimska dekanovka	—	6	6	—	—	—	—	—	—
12.	Weilerjeva moštnica	—	8	—	899	20	—	82	—	—
13.	Williamova kristjanka	—	—	—	93	29	107	—	—	—
14.	Boscova dula	—	—	—	547	57	43	—	27	235
15.	Tepka	—	—	—	—	—	—	73	—	—
16.	Rummelterova hruška	27	—	—	—	—	—	76	—	—
17.	Koroška moštnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj . . .		3269	224	704	12586	915	1309	6889	3252	2525

Poleg tega se proda 150 komadov breskovih pritlikavcev iz drevesnice v Celju in 30.000 komadov lesnikovih drevesc iz deželne drevesnice v Gleisdorfu.

GRADEC, dne 26. januarja 1910.

Štajerski deželni odbor.

v Župnik — oskrunjevalec. V Medernachu na Luksemburškem so zaprli 55-let. župnika Lanxa, ki je že tri leta sem zlorabljal šolske deklice, ki jih je pripravljaj za prvo obhajilo. Klerikalni listi sami priznavajo njegov zločin in imenujejo to „hudo kršenje dolžnosti“.

Zadnji dopisi.

z Odbor „Slovenskega delavskega podpor-
nega društva v Celju“ naznanja, da se imajo vsi računni od za društvo naročenih reči takoj po izročitvi blaga odboru izročiti, oziroma uposlati, ker se sicer ne bodo priznali.

Iz Gradca. Slov. podp. in izobraževalno društvo »Domovina« priredi dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih Stigergasse šte. 2/1. tombolo z lepimi dobitki. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva.

Grize: Pride gotovo prihodnjič! Zdravi! —

60 komadov garantirano izbornega, pri
vstisnenu lahko poškodov-
vanega **rastlinskega mila**, bruto 5 kg za K 9'—, franko
vsaka poštna postaja na Avstrijskem, na Ogrsko po povzetju.
Parfumerija Carmen, Dunaj I. Rauhenteingasse 7. O. P.
57 4-1

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega
2 K. boljsega 2 K 40 h; prima pol-
belega 2 K 80 h; belega 4 K;
belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg
velečnega, snežnobelega, pulje-
nega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha.
sivega 6 K; 7 K; belega, finoga
10 K, najfinejši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg,
dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavni-
koma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim,
sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K;
napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje
po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj
ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. —
Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Sumava, Češko.

Ura z verižico

1 ura samo za K 2'—

Zaradi nakupa veliko vrst ur razpošilja spodaj stoječa raz-
pošiljalnica: 1 krasno pozlačeno 36 urno, precizisko Anker
uro z lepo verižico samo za K 2'—, kakor tudi 5 letno
pismeno jamstvo. — Pošilja po povzetju razpošiljalnica ur
F. Windisch, Krakov št. U/123.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

86 1

Trsničarska zadruga v Ljutomeru

naznanja, da ima precejšnjo množino cepljenih,
od toče nepoškodovanih

TRT

najboljše kakovosti sledečih vrst: šipone laški
rizling, renski rizling, beli burgundec, silvanec,
silvanec-muškat, traminec, portugizec, bela in ru-
deča žlahtnina. — Podlage običajne, cene nižane.

Vinogradniki, zahtevajte cenike!

Sukno

ševjot in kamgarn za moške
obleke se dobi v velikanski iz-
biri in nizkih cenah v narodni
veletrgovski hiši

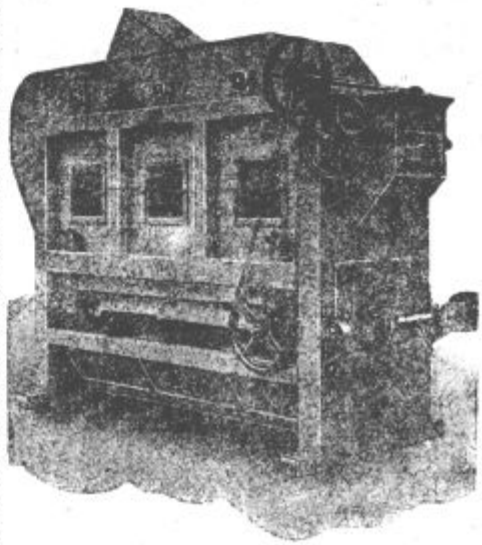
R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi zastoj in pošiljatve
čez K 20'— franko. Zahtevajte **Bomba'**
tkanina, preizkušena najboljša za žen-
sko in možko perilo. Kos 23 m franko
K 15'50. Naročite cajgaste ostanke po
20 m trpežni K 8'—, fini K 10'—, zelo
fini K 12'—.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor
tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem,
vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Krasne reference!

ki imata veselje do vrtnarstva sprejme takoj
Miha Kokošinek, vrtnar v Gaberju
pri Celju št. 63. 91 2-1

Hranilnice in posojilnice pri Mariji Snežni na Velki

registrirane zadruge z neom. zavezo“,
kateri se bode vršil

v četrtek, dne 17. svečana 1910, ob
2. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računa za leto 1909.
3. Razdelitev čistega dobička.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Mlad mož

ali v najem v prometnem kraju. Isti je zmožen voditi velike pevske zборе, godbe na pihala in na lok. — Ponudbe na upravnništvo tega lista pod „**gostilna na račun L. M. S.**“.

**najboljše kakovosti vseh vrst na običaj-
nih podlagah priporoča po znižani ceni**
Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk p. Središču.

Ceniki brezplačno!

Opozarjamo na našo specijaliteto: muškatni silvanec.

Ľoterijske številke.

Gradec, 5. februarja 1910:	17, 43, 52, 80, 75.
Dunaj, " " "	85, 44, 56, 64, 8.

Odstranitev takoj. — Starost in spol se naznani. — Pojasnila zastonj daje zavod „AESCULAP“, Regensburg, Bavarsko.

Kdor je
osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so :

1. Vitkev „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlija štiri krone.

2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

**Zahtevajte samo Vitkove preparate,
vse druge zavrnite!**

**vljudno
priporoča**

**trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.**

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Poštne hran. račun št. 54.366.
 ——— Telefon št. 48. ———

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrirana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

**Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12**

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

**Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. *****

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih **5 K** od naloženih 100 K. — **Posojila** daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun ********* glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih *********

stavbena zlasti tesarska dela.